

Bitare: Bible for Mark

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mark

Chapter 1

¹Egyaha a eyarə yii etarə yi Yeso Kristi nwanuwu Essangə, ²A besə bana Nyakənə Eshaya Nkoha Ntewu Eha Enka Yi Essangə. Fanə Eshi Me təmasə banəm Obawum Ekundu Yi ban wu aka nanyasə nə ojohə wu bə, ³Eya Emongi yi Tongunem Ochanko Nde nki enanyansənə Eyuhu yii To' Toruru. ⁴Yuana ana ba ana nanəm baptisima jchanko bəkushii ba eha etarə yii essangə nki ekazəka ebə. ⁵Bontə ba yahuda bəkushii ba urushelima basəsə bame cimbiya fawu ezoru yii jədankə ame nahabə baptisima ba epuzəka ebə. ⁶Yuana ha anasurunəm kiyu kienyam yi ekun bləkushii ba kikanəra ki ekandə jgyu, bieyabina Eyəku ba bambwa. ⁷Ana hanəm etarə yii Essangə nde ntə jəməndu akaba kakata wum wu achinəme ba enka gbang wu bigirə bi, bibanko bina zəkə enkə sensə tamisu. ⁸Mə nambən baptisima ba mōngomə, wu akabanə kakata wum ha aka nabən baptisima ba jətətə wu sheu. ⁹Ena gwaha, yeso ana cimbiya ngungyu wu nazarati galilinkə, yuana ananawu wu baptissima ezoru yii jədan nkə. ¹⁰Ba chunwa yi yeso ezoru nkə ha, abətə a me mbaka, ame le jətətə wu sheu jəme shuwa wende a ebumbu jtem sha wu katsa. ¹¹Eya enshuwa abətə nde aweh nwanom wendə esəma yiim ye lanəm baweh. ¹²Ndəke jətətə jncici tawu jcha nkə. Anarə jcbha nkə esə bontə baharə, jətətə wu asungu jn emakele wu. ¹³Anarə ba enyām yii ibəə jchaduj nkə, ndəke bakəsə bameba efem hawu. ¹⁴kakata wubana kənə yuana ha, yeso ana yira də galili nkə ba etafərə yii essanjgə. ¹⁵An juande mbwe anaka ekya yi essangə ema-a jmə ashushuwa. kakəlōkanə ebə bii hanə bucin ba etarə yii essangə. ¹⁶Acində nə gam wu galili gungyu ha am le Siman ba Andrawus nwanəman wu Siman, bam llo fanəm bawata baba inkii anarəbə bontə ba ekə eshu. ¹⁷Yeso anjuankbə, batsəsə nəmeh anka kyanənbən bontə ba ekətaba bontə. ¹⁸A bandə kasa bame hazəka ba wata baba, bame batətə wu. ¹⁹Ba ejici sondu yina nmkyanamamle Yakubu enkyanam Yeso nwanəwu zabadi ba Yuana nwanəman ba narə kurunkə beh nanyansənəm ba wata baba. ²⁰Ametəngbə, bame hazəka chuba Zabadi bokushii ba bontə baba ba chuweh kuru ndu nkə bame batəsə wu. ²¹Kigusa kii asabati bame yira bakaparnaum nkə Yeso, ame yira nde jtuta wu enyade essangə nkə am snhangbə. ²²Edumbə kinwatə ekeke inkii ba angwaka bəsə anə shang bə ba eyayii anka ada bəsə bnontə baba ba enyakə su. ²³Abandəkasa jtuta wu enyade nkə ntə wu jətətə wu bə anloka chunwa kiyu. ²⁴Am juande enyii ekatəbəkunə bəsə ba weh Yeso wu nazarat? bərə jbande ocishi bəsə? Nletakaweh aweh wu shew wu essangə. ²⁵Yeso am kerə jətətə wubə wungwa wu yende, dum shing, cimbiya mbingi wu ntə wu jgwa nkə. ²⁶Jtətə wubə wungwa jəme chuwa lə ntə o,gwa ashində, mbweh ndu jətətə ndubə wungwa jna cimbiyanə ha, oMe bande kiyu kii anka. ²⁷Ekəkə enyiishe katəshii bontə ankə ndəkə bame bihingwa afuwaba nde, enyii minyii, eshang yii fa bokushi ba eya yii anka, ema naka atətə wa bə weh ngwa hanwu an batəsə eya yii nayii. ²⁸Nsərə wu na wu an cimbii wura shii ngungwa wu galilii nkə. ²⁹Bəsə ba cimbiya nə jtuta wu enyade essangə nkə ha, ba me yii raba jbam wu Siman bən ba Andrawu bokushii ba Yakubu mbən ba Yuana. ³⁰Mbwe ndugwa ha katsa, jzəm wu Siman ana nūmbuka ba jfifi, ba me juanka Yeso. ³¹Ame ba fa jzəmna duha ame kə wu ba odə an gekə chunwa wu, jfifindu jəme hazəka wu an chunwa an yarə efen ha bə. ³²Maleme, ba egwa yii kigusa ba me taba wu bontə ba ebankə bokushi ba atətə wa bə a yira nə bə. ³³Ba me bokushi yii she ebən kasa. ³⁴Ame takan dəsə amutu, bahanə, ba ebankə yii efəkəm, efəkəm, baba banə ba atətə wa bə ha ame musatanshi atətə wa bə amutu, ame dasə bajata ejuana chunwa inkii bar ba eletaka awu anu. ³⁵Ame tē chungnwa ezakə etəngu kidəyika an wura tansu a ndə ejeyimongi yii ntəmə ada hanyə su, ame nōndu essangə hanyōndu. ³⁶Siman bokushii baboməmbə ba ba na nə bu-u ba me zangə wu. ³⁷Bana fayata wu ha ba me makəwa ndə wahamam ezanghn weh. ³⁸Ame juankabə nde kii ndə nə eja emōngi nkə ba ngusyu ba banə abebarə ndəkə nka makə gwabə etarə yii essangə nweh. Akindu nna ba nə hanyii. ³⁹Am kafawuta berə wu galilii nkə ba ejua yii essangə atuta wa enyade essangə kə aka nəm atətə wa bə. ⁴⁰Ntə weh kunkaysn shi akantə ame ba fawu enōndu wu nde akətukə nya a kwarə takandəsə wu ame gun enōndu wu, jkətu kanya takandəsə me. ⁴¹Esəma yii yeso emban nkii ntəndu ki banki huang ekunkayashi akantə du ame makə wu nde nkətukə takandə. ⁴²Ame embwendu katsa ntəndu ametakandə shii ame dum shew. ⁴³Yeso an hawu-u egwana am muwu jtu bang am sheshiwu. ⁴⁴Am mu wu jtunde akadə zəkə emakə ntə jmo su, andə amakəkya jfu wuna wu ba jba wu essangə aka hama efyang yii shew yii eshue zəkə abəsə Musa ana hanə eya yii enka yii anka inki ejuana echin yii essangə nki bə. ⁴⁵Bə ana chiminə ha, ame enka makə wahamam angwa, emfa Yeso adə ji chi hesə nəm kubin ungungyu didnkosu. Ame ngutu ame tem ejayii bontə bada hanyə su, miyindu zəkə ha bontə bame bafawu-u ejankə

Chapter 2

¹Bəsə ana kyasə'banə kafarnahum esə nkyanam nko, bontɔ bangwa bam nde arə obantəte ²Bontɔ bam bokuna hanyɔ eja susu tusade eben katsa, yesɔ amjuana ejua bobɔ. ³Bontɔ bomombɔ bam'taba ntə wu eban'yi enwamshi binarə, bontɔ banyə bana kotabanə wu. ⁴Badə taba'tami wu anshushua su nki emarə yi bontɔ ha bam kwaka shi efumbungi otuta wu eji Yesɔ anə ha. Bam leh'tokusa shində bam fayaira shi ntə wu eban wungwa, kwakərə wunawu katsa. ⁵Bəsə alenə bucin buba, yesɔ amjua ba ntə wu ebanwugwa, nwan bama sɛloka ebəə yi behh. ⁶Bomombɔ ba enyakə ba dumka, barə enəmana nko. ⁷Ekana muna ntə wungwa aka juananə minyin? ana'dateka ba essangə ama anuaka sɛloka taminə ebəə yi ntə "adajeba essangə sunya?" ⁸Mpunwugwaha Yesɔ aletacində ka kinwatə ki banə nəmananəm esəmayiba kunkɔ. Yesɔ amjua bobɔ nde "binəmanan minyin esəma'yiban kunkɔ nki enyi?". ⁹A enyi enyanzəcinə nde bama makə ntə wu eban wungwa? bama sɛlokaka ebəə yibe bere cunwa tako kibarə'kibe ɔngutu. ¹⁰Ndəke bika leta nde nwan'wu ntə arə ba anka berəkəm wu esɛloka ebəə, "an juanka ntə wu eban wungwa, ¹¹Njua'bawe nde ocunwa, tako kibarə'kibe ɔngutu obantəte." ¹²Am cunwa amta kibarə kinaki, am cimbiya otuta ndunkɔ bontɔ be lenwu, bobasəsə egiushu emnabo, bam kokyasə essangə, bo yende, "kidə lele kinwatə bəsə kingya hasu." ¹³Am cində abəbarə wu kilembəsə kimonki, bontɔ basəsə bam ndəbiwu, am eshan'kyabo. ¹⁴Mbwe wu ana cindənnə am'le Levi nwan'wu Halfa edum'nə eji ekota ofen, amjua'bu nde, "batəsə ba meh". am cunwa am'batəsə shi wu. ¹⁵Mbwe'wu Yesɔ a yirandənə bərə Levi eyanbi'eya, bontɔ ba ekota ofen, ba bontɔ ba bing bi bəə amutum bam ndə bi wu bokushi ba ba kese banabo ¹⁶Bəsə ba enyakə ba banə bafarisa ba lenə Yesɔ eyan bi'eya ba bontɔ ba bing bi'bəə, ba bontɔ ba ekota ofen, bam juana ba bakese bana nde, akana enyi anə'yan ba bontɔ ba banə kotanəm ofen ba bontɔ ba bing bi'bəə?" ¹⁷Bəsə Yesɔ angwwanə minyin ha amjua bobɔ nde, "Bontɔ ba banə ankanka badə nənganəm ntə'wu ekwarəsə, ajeba bontɔ ba badanə ankanka su baka nənganə ntə'wu ekwarə. Meh ndə ba nki bontɔ ba bucin ha'su, eba yim anki bontɔ ba bing bi'bəə." ¹⁸Mpunungwa bakəsə ba Yuana ba Bafarisa be'jinəm ozɔku, bontɔ bomon bamba ba bihində wu, akana enyi bakəsə ba Yuana ba bakəsə ba Bafarisa banə jinəm ozɔku babe'h badə jin'su?" ¹⁹Yesɔ amjuakanbɔ yende, "Adungu'wa ntə wu eda aka ji ozɔku ba ntəndu eda ande atamba ba bobɔ'eh? Adumnde barə bu nya bakə ji ozɔku su." ²⁰Ndəke esə eka'tusaba yi baka takanə ntəndu eda kaba ha, esəngə gyaha'nkɔ baka yarənə eji ozɔku. ²¹Ntə'wu aka rubokunə otu'wu ebarə yi fah ba ebarə yi ku su. Nki ebarəngi ku ha eka sarə biya monsu shi, egyaha ama esarə yi bəə ²²Ntə'wu aka fanə bi enwa bifah kiburu ki ku nkɔ su, bi enwanbi bika na tokusashi kiburunki bin cimbishi banjiyashi bi enwambi ba kiburunki. Nki minyin ha bi enwanbi fah ba fanbi kiburu ki fah kunkɔ" ²³ki gutsa ki Asabat am ndə onum wu essangə, ba bakese banabo bam saboku nəm essangə ngi, ²⁴Bafarisa bam jua bu nde aka na enyi banə nanən ki nwantə ki kide nyazə nde ba na kigtsa ki Asabat su'e? ²⁵yeso an jua bobo nde bide gingərə le su'e? kinwatə ki Dauda ana nanə mbwe wu ana ngwa nə ezo wu ba bontɔ ba ana nə bobo.

²⁶Bəsə ana yirande nɛotuta wu essangə kəm mbwe Abiyata ananə fris, ana ya bunambu detə bu a jeba fris aka ya nə bu an ha ngwa ba a nə bobo. ²⁷yeso yende ba na Asabat nki ntə badə na ntə nki Asabat su. ²⁸Nki minyin nwan wu ntə a to'o ba ndu Asabat.

Chapter 3

¹an yirandə otuta ndi mondu wu akusanə obo arə hanyondu. ²Bam fawu ashi ba le səsə aka kwarə kigutsa ki Asabat? ndə ke baka tandə wu eji okingə. ³Am juanka ntə ndu a kusa nə obo ha, cimbiya ante hanyin"

⁴Am makə bo, "Ema nyanzə ka nde kigutsa ki Asabat kina Echin bere kina na ebə?ki tamshi ofu bere ki wura wu?" Bam dum pen shing. ⁵Am nwankə kafa bo ba Esəma, Enanəm Esəma nki ebandə esəma yiba,am juanka ntə ndungwa nde "haba obo wubeh" am handə obo ndu om tagandə shi.

⁶Bəsə bafarisa ba ciminə, abandə katsa bam ngwana ba bonto ba Hiridu bəsə baka wura nə wu. ⁷Yeso am cunwa ba bakese bana bam ndə ebam yi ezoru katsa, kikun ki bonto amutu kim cunwa ba Galili kim batəsə ba wu boku shi ba berə wu Yauda.

⁸Ba wurishelima, ba berə wu Edom, ba konko wu gam wu Urdum omuwu Taya ba sidon ebokuna yi kuta emba kanako nki, bama ngwaka binwatə bi anə ananəm. ⁹Nki elo efinkena yi bonto, an makə bakese bana nə, bama katə nyasə ha wu kuru wu nkiyanam fumo.

¹⁰Nki a kwarə bonto ba biban bam yetəna nki edukukowu. ¹¹Atətə wa tununu mbwe wu a le nə wu, a gwanə ekondu yi na ba bihi wu aka juananəm nde, "a weh nwawn wu Essangə,"

¹²Am kerə wo bang nde amakadə ta cimiya wu su ¹³Am nwa eta katsa am etongu ba banə esəma yina kəm, bam nwa fa shi wu.

¹⁴Am catacuwa ouatə mbe baharə, ndəke baka dum bu, oka təmasə cimində bo nki ejuwa yi Essangə,

¹⁵Ndəke baka fwaya anka wu ekwarə ba ekunwa atətə wa bəə.

¹⁶Siman (wu ana hanə edəkə yina Bituru), ¹⁷Yakubo nwan wu Zebadi; ba yoana, nwa nəman wu Yakubo (wu ana tongu nə Boanagi, wu ega ngi enə, nwan wu ebandəkə);

¹⁸Andros; Filibos; Bartulomi; Matta; Toma; Yakubo, nwan wu Alfawus; Siman wu Zilot;

¹⁹Ba Yauda Iskariyoti; wu ana gusaya nə wu ha. gwa am yira ba kuku. ²⁰Bonto mbo bam bokuna ba bun, emfa bo bam makəzəkə cu ba eya bi eya.

²¹Mbwe wu adungu wanawo ba bondo ba man ba ngwanə miyin, bam ngutu ekotaba wu, nki ba juande "ada enəmana yi km su".

²²Bonto ba enyakə ba bana cimiya nə wurishelima bo yende "arə ba otətə wu Bilzebu", onə tonsun a fwayanə anka wu ngum wu ba anə kungwa nəm atətə wa bəwangwa". ²³Am tongu boku bo, am juana bobo egakəm yende, "ekanamuna otətə wu asungu oka kungwa tami nə atətə wa bə"?

²⁴Adum nde engum emga kəm kihiarə, engumngi ekə temsu.

²⁵Adum nde otota om gashi kihiarə, okə temsu. ²⁶Adum nde otətə wu asungu wungwa orunwa kyasə egungyu yina katsa om ga kihiarə, okə temsu, a egwa yi na.

²⁷Erəha wu aka yira taminə abom wu etasə nde a biasə wu su su eka dum jeba nde a kokangərə shi tama wu nya; gwa aka na biasə hierə otuta ndu, ²⁸Bucicin meh nə makən bən, baka səloka wura ebə yi bonto ba na wura nə yi səsə, boku shi ba ejuana biasə yi baka nanə;

²⁹Erəhande wuahamam a juana biasə nə ba otətə wu sheu adaba esəzəka su bakə bakə, a yira bakəka okingə wungwa kunko"

³⁰Nki bana juana nde, "Arə ba otətə wu bə ha". ³¹Man ba bonto ba man bam ba hanyondu, barə kubin bam təmasə fandə wu nde ba etongun wu.

³²Kikun ki bonto kima dum kafa ka wu.bam makə wu nde, "le ma ba bondo ba ma barə kubin ba enəgan weh."³³Am kotu ha bo, "A ba anu ba mom ba bondo ba mom"?

³⁴Am nwamkə fana bonto ba badum kafa nə wu, yende, le nə, mom ba bondo ba mom barə ha!

³⁵Nki ntə wu anə nan kinwwatə ki Essangə nya a bondo mba mom binumbusu ba bikasə, ba mom ndu nwe."

Chapter 4

¹Ame yarə shi ba eshang kya ebam yə ezoru yə kuta kasa. bonto amutu bame bəkunafaba, wu. am cuwa an yəra shə ku'uru wu ezoru yə kuta egyaha nkɔ. an dumshə. bontobɔ basəsə ba bana bəkunanəha banarə ebanmgə ezoru kasa. ²Am eshang kya bɔ bəwatə amutum egga-a kunkɔ, eshangə kunkɔ, am juanka bɔ de. ³"Fuketən! ntə oməntdu andi esa efə. ⁴Efə eməngə eme gwashi abəbarəwu ojohɔ, biyun bime sayamshəwa efəgə. ⁵Efə eməngə eme gwashi kitata ki ki daba olɔ bang su, efəyingya eme mii chunwa, shə pyapya nkə olɔndu adə mərəkəsɔ. ⁶Kəkusa kən cənbiyaha, efəgə eyarəshə, nkə agangəna adə fayata olɔnkɔ əera olɔnkɔbangsu, kən kusasshə. ⁷Efə eməngiha eme gwashi ayakə kasa. ayakə wagwa ankyawura angəbibəko shə efəgə ha ede nabun cwansu. ⁸Am juankabɔ nde, "wanəba atu wa engwa, angwa" ⁹Efe eməngə eme gwa olɔwu'u chən kasa, eme kya emmuh, essangə emənge okuməntə mbe oywatə, eməngə okuməntə oguru kitatə, eməngə okuməntə oguru kichən. ¹⁰Mbwewu Yesɔ ana nə kə kana, babananə ashusuabu bəkushə ba bakeseh banabɔ oywatə mbe baharə, ban nawu ebihigwa nkə egga-a gə ejua. ¹¹Am jua bɔbɔ de lenə ba nyarə kyaka bən obam wu edumbakəwu esangə, ndəkə bərə boməmbɔnya kaba ega. ¹²Ele ba ashi bellenim miyinduha badə letansu, engwa be-e engwanəm, badə ngwatacherənsu, ndəke baka pirasə ekyansinba ba shuwa zeka ebəyibasɔ. ¹³"Bəzəleta egga-a yegyasuwe-eh? amuna bəkaletanə esabu yingya?". ¹⁴Ntəwu efə egyaha emakəkyan nde a sanəm ejua yə esangə. ¹⁵Efəyi enagwanə abəbarə ojoho, ega yə ejua yə ba badumnə ba hanəbɔ etarə yə esangə. esəma bangwanə ezi yangwa mbwesu ntə wu asungu amba antaka chuwa shə ejuangə ba ngwanha esemayibakonkɔ. ¹⁶Efə yi ena gwanə attakasaha, aba ba ngwa shinə etarə yi esangə abandɔ katsa bantakambayi ba anwɔra. ¹⁷Nkə etarə yə esangə edə shə agangg esemayəbankɔsu, emakəsle ba eyakə bənba, nkə etarəgəha bandukunshi. ¹⁸Yə egwani ayakənkoha aba ba kotutanə ejuwangə. ¹⁹Nki binwatə bi bərə, ba chem wu nfa, aba chem wu biwantə bəmombi bən ba bən yekɔ shə ejuange edumshə ki asha. ²⁰Efəyə ena gwanə olɔwu chen kasaha egga-a yi ba ba kotutanə etarə yə esangə, enshə agangə esəmayiba kənkɔ bəmombɔ ba tatarəba ntə fumɔ ba oyuantə, bəmombɔ bontɔbatatə, bəmombɔ bontɔ bachon. ²¹Yesɔ am bəhəgwa bɔ de "ba munzaleka omunzu ban kunkecuwu ejua?. bere ban fawawu ebərə yə kənanəgə kunkəwe?. echengəha andunde kə munzaka omunzu wukwa ya kə katəwu ejayənayə yə etem enayəkatsa. ²²Kənwatə kəmkɔ kə kənə efumbunko kə bak perasənə eleta susu, kənwatə kə kənə fumbuko kə kəka pərasənə echimbyakubənsusu. ²³Ntə wanə ba atu wa egwanya, angwa!" ²⁴Am juakabɔ yen de tanə eshə, ba kəwatə ki bi gwanəha, nki bəsə omakəhanə ntəmkɔ a bəsə baka makəha gwanə we ba fatara nki. ²⁵Ntə wanə ba kEwantə awundu baka hatarənə, wu adanə bəkəsɔ azəkə nkyanam wu wanə bəkə baka taka ki. ²⁶Am juande "obam wu esangə orə bəsə ntə wu esa efə olonkatsa. ²⁷An numbu kuyɔtɔ bucu kinyəka anbinke efəngə emmendə enkya azə leta bəsə egwanəsɔ. ²⁸Olɔ ehanəbiyan: eyarəsayinayi emmendə, bin loku gwa binan bin bya. ²⁹Nbwe wu bibyawuranəha, anfaba nfan nki mbwe wu ezənza anka. ³⁰Am juande. enyi yi kika makə bokunə ba berə wu esangə?. bere egga-a yaha eka makəyansənə bəsə?. ³¹Erə bəsə esangə yi efə adumde yi ba sa kayinya, ayi etehech: wuranə esangə yi efə yi berə ogwa osəsə. ³²Dəke ba dəkayɔ nya ekyachəkashənə biwantə binə elakəgə nkɔ kin ha eta yi kuta yi biyun bin nanə adəka kideten kinaki kunkɔ. ³³Ba egga-a amutun efə, egyaha ana juanka bɔ etarə yi essangə, yerəyerə bəsə baka gwatanə, ³⁴Adə juanan ejua bobo, adaba egga-asu. abəbarəha, ejuanka sɔdasənəm ba kəseh banabɔ. ³⁵Kikusa anki, meleme an nashəha ame juanka bɔ de, "ki gakəde konkɔ" ³⁶Ban kazəkashə esabu yi bontɔ ban gutushə bu kuru du nkɔ. ba kuru bəmombɔ ban batəsə shewu. ³⁷Efife yi ankaa emba, ba oguguru on musayərwanəna məggəmkɔ kurudunkɔ, ³⁸Dəke yesɔ ba ofuwunawu arə ashədɔ wu kurunkɔ ebatutukasa enumbunəm kuyɔtɔ bame kuggu chuwwu bame juande ntə wu eshankya oletakabama de ki kəmma?". ³⁹Am bekachuwa an kerə efəfəgə. an juaka ezoru, gwade dum shing" efifingə ekanəshe, eja edumshe shing" dumshe. ⁴⁰Ambem bɔ de akana enyi bini lonbuchatə?. bɔde hatan bucininsu?" ⁴¹buchatə bu ankə. Bun kɔbɔ ban jua ba egugyu eba de efə yi ntə wu aha wu efəfə ba ezoru yi kuta bənə gwaha wu məyine?

Chapter 5

¹Bəsə ba banə omu fumo ndu ezoru yi kuta ha yi enə berə wu Garasiniyawa. ²Mbwe wu Yeso a cisha nə kuru ndu ezoru ha nte mondu wu anə ba atətə wa bəə am cimiya ezom kunko am fekə tawu. ³Ntə ndu a dum nəm ezom kəm ba kandə ka wu ba arəkə baba wata. ⁴Ba kandə ka wu ba arəkə ba ba wata amutu aguru nko, a mukakəsə wura ka bi, ntə mo wu aka go cerə nə bun wu su. ⁵Bucu ba esankasa ezom kunko ba ata kəm ntə ndu eyun biyukuna aka nbəkəkənəm egugyu yina ba ata wa eyatə. ⁶Bəsə a le bana Yeso ejida'a am megərə kotawu am gun shi ekondu yina. ⁷Am yunwa kiyu ki anka, yende enyi ekatə boku nə meh ba weh? Yesu nwan wu Esangə wu Ekya, meh nondun weh ba edəkə yi Esangə, kadə jikəshi meh su. ⁸Yeso am jua bu nde weh otətə wu bə cimi nbingi wuna kəm¹⁹. ⁹Yeso am biyingwa nde edəkə yibe enyi? edəkə yim a amutu nki ki mərə ka nya. ¹⁰Aka nondu bun wu nde a kadə ga bo ba nkərə wugwaha su. ¹¹Kikun ki ba waniko ki kuta ba enənga yanəm nkəshi wu ndutu kəm. ¹²Bam nondu nde akatə lokashi nde bama yira ba waniko bagwa kəm. ¹³Am kotu ha shi bo. Atətə wa bə wanga wa yirashi ba waniko bagwa kəm, ba waniko ba dubu baharə bam shuwa nkəshi ndu ndutu kəm bam gwahirashi ezoru kəm. ¹⁴Bonto nbo ba bana kushe nə ba waniko nbo ha bam yira ngugyu ndu nko eha ekum yi kinwatə ki kigwanə, amutu wu Bonto bam nde nki eleh kinwatə ki kigwanə. ¹⁵Bam ba bərə Yeso bam leh ntə ndu atətə wa bə ana yira nə ha, ba ankaka wunawu bam loh buchatə. ¹⁶Bomobo bam ba bamle Kinwatə ki kingwa nə ba ntə wu atətə wa bəə wungwa, bam ndə bam makə bonto binwatə bi bigwanə ba bawaniko bangwa. ¹⁷Bontonbo bam nondu wu nde a katəloka bo nkərə wu berə wuba. ¹⁸Ntə ndu ba waniko bana ko nə ha, bəsə a lenə Yeso akə yira kuru wu ezoru nde a ngutuha, am nondu wu nde oma batəsə wu. ¹⁹Yeso də kotuhawu su, Amjua bu nde "Ndə obam wu bankəm, bərə bonto babe makənə bo ecin yi wu eyuamshi a naha nə weh. ²⁰Ntə ndu am yira ndə dikapolis am makən binwatə bikutabi teso a nahanə wu, basəsə egyushu emnabo. ²¹Mbue wu Yeso a kyasə ndə nə omu fumo ndu ezoru, arə kuru ndukəm, bonto bam ba ebokuna ngibakəm bam kafashi wu, abobarə ndu ezoru yi kuta. ²²Ntəmondu fumo bonto nba anka ba edeEsangə kəm edəkə yina a Yayirus, am ba kanako bəsə alenəwu am gunshi ekondu yina. ²³Aka nondunwu, aka juanandə, "Nwan wum wu okasə ada ba ankanka su anənga cunma ba ekii. Meh nondun weh kində obam wum kəm okatə nwa wu obo wube ndəke aka takandəshi akamiinwa." ²⁴Bam ndə cu, ebokuna yi kuta embtəsə wu bam yekənə cu ba wu. ²⁵Okasə omondu kinəm kiecinmbinwu ematusaka engum oyuata mbe ehia. ²⁶A ngwaka egyushu bang amdəka borobonto ba ekwakə ba anka amutu a wura ka bilengə bang, adə takandə su, ekukusun pen wu nya. ²⁷Am ngwa ekum yi Yeso. A batəsə ndo wu kakata arə ejicikəm ebokuna ngi kunko, am dukukoshi ozoku wu ebarə yina yi esoru. ²⁸Nki a juandə "Ndukuko Zəkə ozoku wu ebarə yina nka takandə." ²⁹Bəsə a dukukoshi nə wu ecinbi ngi kinəm am temshiə, am ngwa mbingi wuna a takandə ka. ³⁰Abandokatsa, Yeso am ngwa anka a cimka egungyu yina kəm am juandə, "A anu a dukukong ebarəyum yi esoru?". ³¹Bakese bana boyendə, "ebokuna yi amutu yingyaha oka juandə anu a dukukonə meh?" ³²Yeso am nwanə kyansən nde omale anu a dukukonə wu. ³³Okasə ndu a letaka kinwatə ki kingwa nə am ba babucatə ba enyingə yi eguangyu am gunshi ekondu yi Yeso am makə wu bucin. ³⁴Am makə wu nde, "Nwan bucin bube buma kwarə ka wue, ngutu cində ankanka ofwaya ka etakandə eban yi beh kəm". ³⁵Mbe wu ana juanan nə ba okasə wungwaha bonto bomonbo ba bacimiyənə obam wu ntə wu anka wu eja yi efenha Esangə bam juandə "Nwan wube a kii ka otonsun ntə wu esangkyau wungwa nki enyi?" ³⁶Bəsə Yeso a ngwanə kinwatə ki ba juanan nə, am jua ba ngum ndu eja yi efenha, "kadə loh bucatə su ha cində bucin." ³⁷A də kotu ntəmo a dum bu su ajeba Bituru ba Yakubo ba Yoana nwan wu man wu Yakubo. ³⁸Bam ba obam ndu ntə wu anka ndu eja yi eyenha Esangə am leh bonto barə ante ko ba egyunəm bang. ³⁹Mbue wu ayirandə nə obam ndu kunko am jua ba bontonbo "Akanna enyi binə gyanənm?" Nwan ndu okasə adə kii su a kuyoto anə numbunəm. ⁴⁰Ban she wu. Am ta cimi bo basoso kubin. am tongu totan ndu wan wu okosə ba bonto bomonbu ba nə bu bam yirandə eja ngi nwan wu okasə ndu anə. ⁴¹Am ko shi obondu nwanwu okasə am jua bu nde, "Tilatha koum" miyinha nde nwan wu okasə njuandə O cunwa. ⁴²Abandokatsa nwan ndu okasə am cunwashi am jici(nki engum yina ematusaka oyuatə mbe ehia). ⁴³Nbue ndungwa katsa egyushu emna bonto bang. ⁴⁴Am ha bo eya yi anka ba bucinntəmo ajata eleta. Am jua bobo bama hawu bi eya.

Chapter 6

¹Esə yingya kəm ba kehseh bame mərətarə ha-a, esu'una eme cunwa ante wu ba-yawuda ba banə dum nəm bərə wu-uba helana nkō nki ba-yiwuda ba Esrela, nki bazə lekyansən ba nəm bikasə ba atətə mbwe wu banə ga nəm breyasu. ²Bontō mba etəmasə mbe balarə bangwa, bame tongu boku ba kehseh mbō bame juaka bō nde, ezə nyanzə ki katəloka etarə yi esangə, ki yira egga bi-eya su. ³Nki minyindu ha-a cata-a nə bontō bacon baharə ba banə kokyasə nəm ba-anə aba otətə, aba eleta zombusu, baka na cwe wu-ungwa. ⁴Bəsə bangwa kiya ekondu aba enondu esangə aba cwe wu-una. ⁵Bame na esəma-ewuratə aba etarə yiba bagn, bame cha Istifanu. wundu ha-a a ntə wu anə ba bucin, aba otətə wu shew, aba filibu, aba birokoro, aba nikana, aba Timan, aba Birminas, aba Nikola, wu'u ana kyansə nə ēkyansən yii ba-yawuda. ⁶Bontō-mba ebiha-a makəkyā bontō-mba .etəmasə ha-a bame tarə bō abō affu kasa bame nondu esangə. ⁷ettarə yi esangə eme mərə tarə, ba kehseh bame mərə bagn wurushelima kō; Ba prist bā ba-yawuda amutu bame ha bucin. ⁸Echin yi esangə aba ekya yina eme fa Istifanu ena biyōbi ekeh-ekeh ante wu bontō kəm. ⁹Bontō bamombō bame cimba eji enyade yi bame eji enyade yi esəzəka, a ba-kuramiya aba ba-iskamdariya, Bamombō aba bərə wu' kilikiya aba asiya. Bangwa ha-a ba ya nəm abbə aba Istifanu ¹⁰Nki eleta-zombusu aba otətə wu esangə wu Istifanu anə nan cwe bu, bazə tem-tasə horusu. ¹¹Efumbushunkō bame sofa bamombō nde bama jwashi nde Istifanu ah juana beh nəm musa aba esangə. ¹²bame sofa bontō mbō aba bontō ba-banzə aba bontō ba enyakə, baka-a jikishin Istifanu, Bame kotabawu ekondu yi bonto, ba eru-boku ejua. ¹³Bontō ba eha ekotu yii awura bame jua nde, ntə ongwa azə temsə ejuana beh eja-a yii shew yingya aba okingə su. ¹⁴Nki kii ngwakō kawu ajuande yesə aka serəsə eja yingya aka kyansən fərə wu'u ala-adawu'ukii yata nə bərə musa. ¹⁵Waha mam wu'u a adum nə hanyondu aka-a gingərə cun wu bamalezəkə ha-a bushi buna bura ka-a buba kehseh. ¹⁶Bəsə Hiridus a gwa nə minyin am jua nde Yoana wu na kənka nə wu ofu ha a chunwa ka. ¹⁷Nki a Hiridus a na fana bana ko nə Yoana bana finke nə nə wu, nki Hirodiya (Okasə wu Filibus nwanəman) nki a fata ka wu. ¹⁸Nki Yoana ana jua ba Hiridus nde "adə nyanze nde a ta okasə wu nwanəma su." ¹⁹Miyindu Hirodiya nan nd awura Yoana, ade na tami su. ²⁰Nki Hiridus a lo'onəm buchatə bu Yoana nki arə ba eleta nde Yoana a nte wu jojo wu cin, ba otətə wu shew, nki minyin ha Hiridus adə do nde kinwatvə kimo ki gwa ba Yoana su, esəma ye biyanəm mbwe wu a gwa ka enka yi Essagə ozoku wu Yoana kunko nya, zəkə minyinduha egwa enka ngi ba esəma ewuratə. ²¹efyarə emdum shi yi Hirodiya aka na nə kinwatə ki anə donəm nde ana. mbwe ndu gwaha a kigusa kina ki ebwa ki kafa ba nə minyinduha Hiridus am na byeya bi chuang nki bonto ba banə nanəm chwe bu ekya yinayi kunko, ba bonto ba anka ba banə Galili. ²²Nwan wu Hirodiya am sen ha bo kinyogu, Hiridus am gwa onyiki wu kinyogu kina boku shi ba eyuku yina, am juanka nwan ndu okasə ndu nde "makə me kinwatə ki enə donəm, me ha ka ha weh ki. ²³Am busa yende "zəkə enyi yi ejua nə nde enə dom nə zəkə egaya ekya yim" ²⁴Am nde ebiyi man yende enyi nka jua nə nde a ha me " Ofu wu Yoana wu edo mongomo. ²⁵Am yira kyasə nde otuta ndu kunko pyapya am juanka wu nde " ndonəm ofu wu Yoana wu baptisma ntuka wu kitə kunko mpugwaha. ²⁶em tonsə ngum bang, minyindu zəkə ha bəsə aka na su nki abusa ka ekondu yi bonto bana ba cwe bəsə aka jua nə nde heka su. ²⁷Ngum ndu am təmasə ki ekangərə am wu eya yi anka a ndə, nde kənka taba wu ofu Yoana, Ki kangərə nki ki nde ki kənka taba wu ofu wu Yoana ejayi efinke kunko. ²⁸am taba ofu ndu tərə kunko am ha shi nwan ndu okasə, nwan ndu okasə am tahandə shi man. ²⁹Ba Kese mbo ba gwa shi ekum ngi ha, bam nde bam ta shi ekum yina, bam yi shi wu ³⁰Ba kese mbo bam bərə Yeso bam juanka wu kinwatə ki ba nanə ba kinwatə ki ba shankya nə. ³¹Am jua bobo nde ndə eja yi enə efumbushu kunko, bika dum nyangə nkyanam "nki amutu be yirandənəm ba ecimbiya badə may fayatanəm mbwe wu edumnyagə su mbwe zəkə wu eya. ³²Bam gakəndə eje yi enə efumbushu nko kuru kunko. ³³Minyindu zəkə bonto amutu ba leka egutu yiba, ba leta nde ka bo, bam tuwarə cimbiya bigungyu bisəsə bam tusa nde hanyo, ba tusa nde zəkə ha, ³⁴Ba tusandə ebam yi ezoru ha Yeso a leka amutu wu bonto am leh emosu yiba nki ba ja wende a bichukutu bi bida ba ntə wu elechu su, am shankya bo binwatə amutu. ³⁵Meleme a naha ba kese ban bam jua bu nde eje egyaha erə efumbushu nko, mbwe nwe agutu ka, ³⁶she bonto bagwa nde ba yira bigugyu bigyaha, ba mu bigungyu mugwaha bi binə anshuswa nki egutsa bi eya ³⁷Miyindu ha am kotu ha bo nde, "bən ha hanə ma bo bieya nde bama ya" bam jua bu, kika na cerə endə egutsa bunabu bu detən bu ba sule bonto ba chon kiha bo nde ba ya?" ³⁸Am biyigwa bo "a abi wa bunbu bu detən anəgən binə bo" ndə nə nde bi ley " bəsə ba ley ba nə, bam juanka wu nde, abi abi achon ba eshu eharə." ³⁹Am juanko bo nde bobasəsə bama dumshi bigo bi detən katsa. ⁴⁰Bam dumshi abum - abum bomobo okəməntə kichon, bomobo okəməntə kiharə ba oywatə. ⁴¹Am tashi abi wa bunbu bu detən achon ba eshu ehiaərə, am nwankə nwa abətə, am fa shi bu echin, am ketəkə shi bu, am ha shi ba kese bana nde ba gaha ebokuna ngi ⁴²Bo basəsə bam ya bam kikyē, ⁴³Bam saboku abwesəreh ndo am yishe ejwa oywatə mbe eharə, baba mbukyuru ba eshu. ⁴⁴bonto baba yanə byeya mbi ba tusaka eruka echon ⁴⁵Ebibini ngi katsa am jua baba kese bana nde bama yira kuru nde ba ci oka batəsə babo ba nde Baitsaida. Wu nduha am temshi nki eshe bonto. ⁴⁶Kakata wu eguntu yiba am bwandə

ndutu katsa nki enondu Essang⁴⁷. Tusandə meleme kuru ndu arə ante - ante wu ezoru wu ha arə ndutu ndu katsa wu kəkana.⁴⁸ Am leh bəsə banə nanəm eyakə efifi yi ezoru kunko ema temsə ka ejici yiba, Bilengə binye bi buchuchu am batəsə bam mbo ezoru katsa, adon nde a ci ekondu yiba.⁴⁹ Bəsə ba leh nə ejiji banəm ezoru katsa ba na nəmana nde efifi bam yu kiyu,⁵⁰ Nki boba səsə ba leh ka wu buchatə buma koka bo, ebibinə ngi katsa am jua bobo nde "dum nə ba esəma eta amendu! də loh nə buchatə su"⁵¹ Am yirandə shi kuru ndu kunko bobo efifi ngi ezoru ha emtemshi. Ekake em ko shi bo bang⁵² Nki bade may leta kinwatə ki abi ndo anə kya su, bam katə pen shi esəma yiba anka.⁵³ Bəsə ba banə egankəndə berə wu Janisarita bam fa shi kuru ndu kigirə ki sarka.⁵⁴ bam cimbiya nə kuru ndu kunkoha, Bonto bam leta shi nde a Yeso⁵⁵ Bonto mbo bam tuwarə yirandə nkəre ndu kunko bam tahaba wu bonto ba ebankə bibarə biba katsa, eja yi səsə yi ba gwanə nde ebanəm.⁵⁶ Eja yi səsə yi a yirande nə Bigugyu bi kwakwan ba bi kuta be tahaba wu bonto ba ebankə eja yi ba ntuhu, baka nondu nde ba dukuko shi zəkə otu wu ebarə yinayi, Ba bakukonə ba takandənəm.

Chapter 7

¹Ba farisa bokushi ba bonto ba enyakə bana chimbiyanə berə wu wurushelima ban bokuna ekondu yina.²bameh egigərə ban le bəsi kəsə bana banə eya burodi baze meh yumshi abo su emakekyande aboto ba binbi bəə³Nki ba farisa bokushi baba Yahuda bakəya bieya badə eyuamshi su, nki ba bin enka yiba chukuta ba. ⁴Boha adundeh ba kyasi ba daga ntuhu nko nya bade yan bieya ada ba eyuamshi su ba ba kochuka binwate amutu, biba shang ta nə bəsə eshua, binwatə bi ba koya ne ntuhu nko.⁵Ba farisa ba bonto ba enyake ba bihingwa Yeso, nde enamuna ba kəsə babe bade batəsə enka yi ba chubasə su, bana yanəm burodi badə yuamshi su?⁶Ameh kotu habo nde, Eshaya ana juana kate nde nki bən, bonto ba epya awura. erə enyake katə kunko ndə,⁷enyade yi asha banə enyadeneme baka shang nem enka yi bonto nde ba gunhanme.⁸Bi kazeka nem enka yi Essange bika batəsə nəm enuana katə yi bonto,⁹An juande bina nuna bi dasə ka enka yi Essangə bi kota nə Ejuankate yi bonto. ¹⁰Anki Musa ana juana kate nde, wahamam a ha maan ba tətən ntə wu ajuana nə ebəe ofu wu tətən, ba maan naya arə wu wura.¹¹bən ha juande wahamam wu juanka nə tətən kinwatə ki ofaya nə eha yii Essangə¹²Nki mihi bidə kotu hawu nde anaha tetan kinwakisu. ¹³Bi taka Etarə yi Essangə ama dumka kinwate ki asha, nki abwene waban wa hakanəbo. Ba binwati amutu amutu bi binanə."¹⁴An tongu kyasi a mutu amuntu wu bonto ameh, ejuande gwanə bameh gwanə bameh, bən ba səsə bika dum ba eleta,¹⁵Kinwatə kimo ki, nte aka yafa shi kubinka kikə, fawu, adum ba kwenyinyi su aki aka aki shoku chunwa bane ha akinki kika dumne ba kwenyinyi ¹⁶Wu ane ba otu wu engwa nya, angwa.¹⁷Besə ana kaloka, nə bo ana yirande, otuta nko, ba meh batəsə wu ban biyingwa wu, nki ega yi a hanə bo ha. ¹⁸Yeso, anəməh ebiyingwa bo ndeh bi bakə tan ba eprasə eletah? kinwati ki nte kinwatə ki nte ayafashi nə kubinka kikə fawu an dum ba kwenyinyi su. ¹⁹Nki kike yira esəma yinayisu, kika yirashi ebirə nko ki chi shi obuka nko, nki mihi Yeso, an juande byeya, binwate shew.²⁰An juande akinwate kikene chimbiya nəm kubin anə ebə,²¹Enəmana yi ntə esəma yinayi kunko, enə bwa ebə, bəsə juju, buyi, ewura bonto. ²²Shom, chem, ebin, egekə ofu ba esabu yiba. ²³Ebə yingya esəsə echunabanə ebirə kunko, abingya binə nabyasə nem ntə. efifi bonto bangwaha ba nyade meh ekərə yi ozoku kasa, esima yiba erə yiba erə ejida, ba meh. Asha bane nyaden meh, baka shankya nem enka yi bonto.²⁴Hanyondu ha an kazeka shi bo an gutu nkərə shiyar sur ba sida hayondu, ha, an kontun nde ntə wu eleta ajiyi ananə su mihindu ena nanagwa su. ²⁵Edaba eya nbwe su, Okasə wu nwana ana ban nə eban yi efifi yiba an tuware fa ba wu an gungwako aguru wana. ²⁶Okasə wugwaha anarə eruka yi girka wu fonishiya. An nondu Yeso nde ana anakadesə wun nwana²⁷Yeso, anjuande wu nde byeya bi bondo bale ba ha bi ewa su, ²⁸Okasəndu an kotu nde amindu, weh teh wum ebwa nwe, eyanem byeya bi bine gwa sha tebur wu bondo bale kasa. ²⁹An juanka wu nde nki, nki juana nə minhi, nwanuhu wube efifi yi bə ema cimbi kazeka ka wu. ³⁰An kyasendə obante ameh fande nwana anumbu ka kinagə kasa, efifi giba enchinbi shi. ³¹Yeso, an cimbiya kyasə nkerə wu shiyar sur an bayi sidon tusaba ezoru yi galili wu nkere wu shiyar wu dikafolis. ³²Bameh tahaba bun wu, ntəmondu wu, eprase egwa ba eperase ejuana cherə ban nondu wu nde atare shi wu abowana elakasa. ³³Yeso, an tande, an ntandə ntədugwa abəbarə an fashi abowana atuwana konko, an dəkəko enem yina. ³⁴An nwanke abətə an juande, "I Fatha." ndeh nbeka. ³⁵Edə ya nbwe su atuwana ameh ebanka, enəm yina emeh sənsə an yarə ejuana shew. ³⁶Yeso, ameh habo eya yi emu otu nde, ba jata juanka ntemo. ban gwasu ba meh ya ekondu ba enka cikena, yi ekondu,-ekondu eja, amutu. ³⁷Mihindu ha ekeke enko bo ba juande, anaka binwate bihamam bi cin an fa bonto ba epərase, ejauna chere ba juana cherə ka, ba eprasə engwa ba gwa ka."

Chapter 8

¹Esə egyanko, nko bunto amutu ban bokuna, byeya susu Yeso, an tongu ba kəsə bana an juande, ²Emosu ema ko ka me ba ebokuna yi bonto egya nki byeya susu, boha barə ba meh, ³Ndon nde nshe-bo byeya susu ha ba ka kii aguru ojoho nki abanteh, waba arə ejida, ⁴Ba kəsə bana bameh, ban kotu hawu ban, juande kika fayate bunanbu-nbu detən bu buka yəsə nə bonto basəsə kunko hanyi? ⁵An biyingwa bo nde, birə ba bunabu bu detən aboru anəgən neh? ban juande Aboru achon nbe aharə ⁶Gwa an juanka bonto ba dum shi ashindo an ta bunabu detən aboru achon nbe aharə antakotu wura, Essangə kasa an səsə ga katə buna nbu, an ha eya baba ba kəsə bana ba gaha bonto, ba ga bu bonto, bo ba sa juana. ⁷Banarə ba eshu nkyanam an takotuha Essangə an takotu ha Essangə kasa an ha eya ba gaha, bonto. ⁸Ba meh ya ba kikyē, bii bina shəkə nə ejua echon-nbe ehare, eyishe ⁹Binubusu ta tusa ka bonto okementə kinye hayondu, Yeso, an she gwaha. ¹⁰Abando kassa Yeso An yira shi kuru, baba kəsə bana, egake-ndə berə wu, dalmanuta. ¹¹Gwa ba farisa, ban yarə emuna ba Yeso, bo yende, a kya bo ekeke yi, Essanagə abətə nki baka makele wu, ¹²An shishi fa shi esəma, otətə nko, an juande, nki enyi, eteh yiban kasa, bini kotun nde , nkyə bəən ekeke yi Essangə abətə? buchichin nka juanka bəən nkaze kya bəən su. ¹³Gwa anka zeka bo an yira kuru, an gakə nde gam konko'. ¹⁴Nbwe ndu kasa, ba kəsə bana esəma yiba enkokishi, eta bunabu bu detən, nki, eboru fumo eshike shi ne, kuru kənko, ¹⁵An muu bo otu an jua nde, tana eshi ba Yisti wu ba farisa, ba wu ba hiridu. ¹⁶Ba kəsə bana, bameh yira shi engwana, ba egugyu eba, nki bunambu, bu, detən susu, ¹⁷Yeso, a letaka, egyaha gwa an jauanka bo nde , nki enyi bi dumboku nə nki nde bunanbu bu detən susuhe? tusa npugwa bide leta suhe? tusa npugwa bide gwa suhe? bereh esəma yiban ema gwak-efueh? ¹⁸Bereh, ashiwaban ade lekan sueh? birə ba atu, bidemeh gwan sueh? bidemeh gankosue? ¹⁹Nsəsə ga ha bonto akantə anye, wa bunabu detən, nmeh ejua enəgən, ena shike nə? bana juanka wu nde ejua oyuate -mbeeharə. ²⁰Nsəsə ga ha bun, bonto akante-anye, bunabu detən, ana shike ejua enəgə? bameh juande, echon nbeh eharə, ²¹An juanka bo nde, tusa ba nbwe wugwaha bezemeletasue?. ²²Ban Betsaida, bonto ba ngugyu bameh taha ba wu, nte wu ebukən ashi, ban nondu wu nde adunko wu. ²³Yeso, ameh kochunwa obo wunawu ameh chichi tawu kakatawu ngugyu, omu wu teha. Gwa, an yurufa azongu wanawo ashi wa, nte wu ebukən ndu nko, ameh tarə wu obo an bihigwa wu, we ley ne kinwate kimohe?. ²⁴An ley nwaba an juande, meh ley ka bonto ba jicin nem bəsə biti. ²⁵An dunkuko bun ashindo, nte ndu, ebukən ashi an yare eleka fana shew, ²⁶Yesu ana she wu nde, aguntu, obante, aba-ndokasa an juanka wu nde, notah eyirandə ngugyu nko su/. ²⁷Yeso, baba kəsə bana ba yiramdə ngugyu wu teh, wu kesa ba filip. banarə ojija kasa, an biyingwa bo nde, Enyi bonto banə juana nki meh? ²⁸Bameh kotu hawu nde Yahahya wu baptisma, bomonbo bameh jua nde Iliya, bomonbo, nde fumo, wu biba, ba Essangə. ²⁹An bihingwa bo, nde, bən ha enyi yii binə juananem nki meh? Bituru an juande aweh Almasihu. ³⁰Yeso, an ha bo eya nde, bama notah bonto nki, wu su, ³¹An yarə shi eshangkya bo, ameh juande nwanu wu nte, aka ya nyike eyakə, obowu bonto ba banzə bokushshi ba bonto ba eleka, baba, firistoci baka shi meh ban, wura meh esə yi etatə kasa ha, nka chunwa kyasə ezom nko. ³²A juanayi obirə nko, Bitruru an tongu wu, abebarə, ameh kerə wu. ³³Gwa ana kyasən an nwakə ba kəsə bana an kerə bituru, an juande, chunwa ekendu-em weh shetan, nki ede kateboku nem enemana yibe, binwate bii Essangə su aja bii, bonto. ³⁴An tongu boku, ba kəsə baba, nanə eja fumo an juande, nte wu ane don nde a batəsəməh nya, a dasə, ofuwunawu, achwata kitə kina ki elengə aka batesə meh. ³⁵Nki nde wu, anə nwakechu nem, enyangə, yinayi nya aka jiyayi. Ndeke whamam, wu ajiya nə enyagə yinayi, ofuhum kasa aba cwe wum nya, a katə nyasə ka yi, ³⁶Gwa enyi, eka nakakotu ne nte, an fayət berə wusəsə an jiya shi enyange, yinayi. ³⁷Enyi ntə ak a ha ne nki enyage yinayi? ³⁸Wahamam angwane, kufkoru wu ejuanka bonto ejua yim bərə wu juju, wu etyiban yi bing bi bəə, nwane wu Ntə asaka gwa kufkoru wunawu, nbwe, wu asaka ba ne akya yi tətən, baba, kəsə ba shew.

Chapter 9

¹Am juanka bɔ, "Bucicin bon, bomobo hanyi baka kɛ ekisu, baka le ɛgum yi ɛsangɛ ba ekiya yina ashi ba ashi". ha bikɛ ki eki ndeke bika yira hye bɛrɛ ɛsangɛ su. ²Esi yi busoru kasa yesɔ ameh kakata wu Esɛ busoru ha, yesɔ an tako Bitru, yakubɔ ba Yuana ban nwendɛ ndutu kasa. hanyo an tako Bitru, Yakubu, Yuana aba wu kɛbɛtɛ nbingi wuna an kyansɛ shi ekondu yi ba. eta kasa boba sɛsɛ. ³Ndeke ebarɛ yi na enkyanso pun enhanɛm anwenzɛrɛ wɛnɛ abo ntɛ wu eshuwa chimbi nshi yi efii yi na bɛrɛ nkɔ su. ⁴Ndeke Iliya ba Musa bam ba mitɔ facimiyabɔ, ban juana bɛrɛ yesɔ. ⁵"Hanyo Bitru an ha ɛkotu an juanka" ntɛ wu eshanya ema nyanzɛka nde kirɛ hanyi, inki minyi ki na esarɛ etatɛ, fumo yi bɛ, yi Musa ba yi Iliya." ⁶Adaka kinwatɛ ki ejwana inki buchatɛ bua. ⁷Kifuku kin shuwa kin tachubɔ bamɛ ngwa eya, kifuku nkɔ, "ongwaha a nwanom wu endo ngwaha nu wu". ⁸Nbwɛ nkyanam ba nwankɛ shi, badɛ le ntɛ mosu ajɛba yesɔ kɛkana. ⁹abɔ nbwe wu bana chishanɛ ndutu kasa yesɔ amubɔ otu nde ba, bakadɛ makɛ ntɛ mosu tusaba nbuwu nwanɔ ntɛ aka chunwanɛ ɛzom nkɔ. ¹⁰Ndeke ba mɛ katɛ shi yi ɛsma yi ban nkɔ, baka bhinan egungyu yi ba, enyi "ɛga yi ecunwa kyasɛ yi ɔtɛtɛ enɛ jwanɛm." ¹¹Ban bi hi ngwa wu, "anki ɛnyi bɔ ntɔ ba ɛnyakɛ bana jwanɛ ndɛ Iliya aka basane?" ¹²An jwanka bɔ, Iliya abasan nki ɛna nyasɛ katɛ binwatɛ bi sɛsɛ. Anki ɛnyi bun ɛnɛ ɛnyakkɛ katɛ nkɔ ndɛ Nwanɔ ntɛ aka ngwa Eyakɛ ɛfɛkɛm ban dasɛwu? yi na yi na kasa. ¹³Nki minyi ha, njuanka ben Iliya a baka ba naka bu kiwantɛ ki ba donɛ esɛma yiba nkɔ, bɛsɛ ndu enɛ ɛnyakɛ katɛ kasa. ¹⁴abɔ mbwe wu bana banɛ bɛrɛ kɛse banabɔ ban le amutu wu bontɔ ndeke bontɔ ba ɛnyakɛ ba eyanan abɛ bobɔ. ¹⁵Bɛsɛ ba lenɛ yesɔ eke enkabɔ bam tuhwarɛndɛ etongu bihi wu. ¹⁶Amɛ bi hi ngwa ba kɛsɛ bana, "Bi su'unanɛm enyi katsa?". ¹⁷Ntɛ mondu antɛ wu ba nkɔ an ha wu ekotu yinde, "ntɛ wu eshankpya, ntabaka nwanom kabɛ arɛba feifi yi ɛprasɛ ejwana ejwa." ¹⁸Nbwe wu ecunwanɛ wu nya ɛkoton wu ashindɔ, an na ɛfau kuzoku, an yakɛtɛ angi, an dumshi anka. nbi hi ngwa ba kɛsɛ babɛ bana tamshi ɛbangi. nbingi wu na nkɔ, ndeke bazɛ natami su." ¹⁹An ha bɔ ekotu, "bɛ bontɔ ba eprasɛ ɛha Bucicin, ambwe wuha nyi nka duntusanɛ ba ben? Ambwe wuha nyi nka nnyuha tusanɛ bɛ tabanɛmɛwu". ²⁰"Ban taba wu nwanɔ" abɔ ɛfifi ngi elenɛ yesɔ, nbwe ndukasa elofashi wu kiban kiegwa. Nnwanɔ angwa shi ashidɔ aka minɛ efu'u kuzoku. ²¹Yesɔ an bihi gwa tɛtan ndu nwan, sɛseh ambwe wu ha eyarɛ wu he?. tɛtan an jwa nde, "anatan ele." ²²Ye lofanwu oguchun nkɔ aba mongomɔ nkɔ nde ɛka wura wu. andɛ oka natami kinwatɛ nga, le ɛmosu basɛ enafa bɛsɛ. ²³Yesɔ an jwa ande onatami nya, "kihanyi mam kirɛ ba ehɛsɛ ba wu a hanɛ bucin." ²⁴Hhanyondu ha tɛtan ndu nwan amɛha gya ba jwa, "mɛ nhaka bucin! nafa mɛ ntɛ wu binbiɛ!". ²⁵Abɔ yesɔ a lenɛ amutu wu ba tuhwarɛ banɛ, an fa efifi yi bɛ eya an jwa wɛ efifi yi eprasɛ ejwana aba yi eprasɛ engwa mɛ jwanka we, cimbi, kaloka wu, de yira kyasɛ bun wu su." ²⁶Efifi yi bɛ emɛh yu kiyu nwanɔ an gwaki ndeke efifi ngi encimbishi. Nwanɔ an dushi we an ntɛ wu wende ekum, ba jwande nwanɔ "akika". ²⁷Ndeke yesɔ an kota cunwa wu ba obɔ an tɛmsɛs shi wu etɛ. ²⁸Nbwe wu yesɔ ana yira banɛ otuta nkɔ, ba kɛsɛ bana ba meh na wu ebingwa abɛbarɛ, nde "anki enjyi kizɛ ta cimbi cɛrɛ efifingi su?". ²⁹Yesɔ am ha ekotu yende, "Adaba enondu ɛsangɛ su nya efɛ efifi yingya ekɛ cimbin ba ehɛsɛsu." ³⁰Bamɛh cinde yi Galilee. nkɔ anadɛ kotu bontɔ ba leta eji yi banɛsu. ³¹Nki ana shankyan dba kɛsɛ bana. an jwanka bɔ, "nwasanɔ ntɛ baka hawu abɔ wu bontɔ nkɔ baka wurawu, aki ka nya esɛ yi etatɛ kasa aka cunwa kyasɛ". ³²Mi zɛkɛ bade leta ega ngi su, bamɛh lo buchatɛ bu ebihingwa wu. ³³Ban ngutu capornahum, kakata wu a yiradɛnɛ obante, an bihingwa bɔ, enyi bika jwananɛ oloho nkɔ?". ³⁴Ban dum shin., Nki ojija nkɔ ba yanan abɛ ba egungyu yiba sɛsɛ anuchinɛ ba ekyineh?. ³⁵Ba edumshi yinayian yu boku ba kɛsɛ bana oyoatɛ mbe baharɛ, anjwanka bɔ, "Andɛ ntɛ wu anɛ do nɛm edum ekondu nya, aka dum nyikɛ kakata wu ba ɔba wu ba sɛsɛ" ³⁶An tako nwanuwu ole an katɛ wu antɛ wu ba nkɔ anjuanka bɔ nde. ³⁷An juanka bɔ, wu'aha mam a kotanɛ efɛ yi nwanuwaha edeke yim a kataka mɛ; wu'aha mam a kotanɛ mɛ ada mɛsu akotanɛ akotanɛ wu a yebanɛ mɛ" ³⁸Yuana an jwa bu, "ntɛ wu eshankya, ki lɛka ntɛ mondu anɛ kungwane efifi yi bɛ ba edɛkɛ yi bɛ, ki temsɛka wu, nki adaba bɛsɛ su." ³⁹Nki mi yesɔ an jwa, "zɛtemsɛnɛ wu su, nki enye ntɛ mɔ wu aka nanɛ binbi eka eke ba edɛkɛyim kakata aka juanabe nnɛme su. ⁴⁰wu'aha mam adɛnɛ katɛ bɛsɛ ekondu su nya a wu basɛ. ⁴¹Wu'aha mam a hanɛ we ekum yi mongomɔ anki a we wu christɔ, bucin njwankan we akɛ daka ɛchin yi na su. ⁴²Wahamam afanɛ bondɔ ba kwankwan ba, ba hanɛ bucin a ba mɛ ɛdukun dukun nya, ema nyanzɛ cika nde bama zersɛ fa wu olasɛ ozokɛm ban lofa shi wu ezoru yi kuta nkɔ. ⁴³Ande obɔ wu bɛ oka fa we edukun, kunka loka wu, enyzɛ cinde ɔyira bɛrɛ ɛsangɛ aba obɔ fumo ba yi oka yiranɛ oguchukɛn wu epra enyime ba abɔ wa bɛ a harɛ. ⁴⁵Ande oguru wu bɛ oka fa we edukun, kunka loka wu. ema cika we o yira bɛrɛ ɛsangɛ ba oguru fumo ba yi oka yiranɛ ogucunkɔ ba aguru a harɛ. ⁴⁶Eja yi bigiuru bi dɛ ne eki, eki su, ogucu odɛne enyimen su. ⁴⁷Ande eshi yi bɛ eka fa we edukun, loku tanshi yi, eka nyanzɛ ba we eyira bɛrɛ ɛsangɛ a ba eshi fumo ba yi eka yiranɛ ogucu nkɔ ba ashi a harɛ nkɔ. ⁴⁸Eja yi bigyuru bidɛnɛ kin eki su, ogucu odɛnɛ enyimen su. ⁴⁹Nki wu'aha mam baka shuanshi ba ogucu abɔ banɛ shuanshin ba makama. ⁵⁰Makama mu nyanzɛnɛm, ande mu sanɛ nya oka ta kyasɛ ba enyinki yi na muna? Dunɛ ba enyinki yi makama bikadum ankaka ba egungyu yi bann.

Chapter 10

¹Yeso ameh kazka eja ngi ameh nde Judanya nkunda wu Urdun konko wu gam. bonto amutu bameh bokunah kanako bunba anshag kya tarə bo ana sətənə. ²Hayondu ha ba farisa ma meh na ha wu abihigwa yi emakele Enyazenə nde Onunbusu aga, ba okana? ³An ha bo ekutu nde, ⁴Musa ana kotu ha bəsə, ntə natami enyakəha okana dərəwa wu ega. ⁵Yeso, ameh ha bo Ekotu nde Esəma yi anka binə babi Musa ana kotu hanə bəən. ⁶Eyarə ba kəm Essangə ena lo Onunbusu ba okasə, ⁷aki miyindu ha nte aka kazeka tətən aba man, ⁸Bo baharə nbo baka dum nbingi fumo, ⁹Miyindu ha kinwatə ki Essangə ekatə boku nə nya, ntemo, ajatə muka ga ki su. ¹⁰Ba kəsə banabo bameh bihitaruwu ejua ye kya ku-ku. ¹¹Amech juanka bo yende ntewahamam wu agane ba okana ameh fataba okasə omondu nya ananə juju aba okasə ndu. ¹²mihindu ha okasə wu aga nə ba onyuna wundu-nwe ananəm juju. ¹³Bonto bameh taba bondo ba leh inki aka tarə bo abo ba kəsə bana bameh kungwa bo, ¹⁴Bəsə Yeso ana gingərə nə bo ameh byasə esema jua baba kəsə bana nde kazeka nə bondo baleh nde bama ba, bah, kaze kungwa ne bo su nki berə wu Essangə, a wuba. ¹⁵Buchichicn nne juankan bəən, nte wu apəra nə, ekotuta berə wu Essangə, an kyasən abəsə nwanuwu ole sunya njuankanbəən ada ba əsəma ehara su nya akə yira obam wu Essange su. ¹⁶Amech ta bondo bagwa an kamunakobo bo, amech fa sha abuka wa chin. ¹⁷Amech cunwa ejici ha, ntumondū amech tuwarə ba an gwagumshi ekondu yinanyi, an bihi gwa wu, nte wu eshang yi, buchichin a enyi nka nanə nka fayata ufu wu edumbakə? ¹⁸Yeso amech juande etongun meh ntə wu buchichin nki enyi? Nti wu chang a Essangə. ¹⁹Eya yi anka ejuande de wura, ntəsū, de numbu ntə, su, de yi buyi su de horn ntə, de kota bilengə bi ada ojija kasa su ko kyasə, ma ba cwu. ²⁰Nte ogwa amech jwande, binwate bigyaha bisəsə nna wura ka bii, yare taba eləyim kəm. ²¹Yeso an nwaka wu amech do wu an juanka wu nde ashikeh weh kinwatə fumo, gusaya wura binwatə bibeh, gaha bonto ba eshi bileghe, eka dum ba nfa abətə, eka batəsə meh. ²²Nte ongwa amech kyansən ba esəma yi ərekənki, nki, antə wu nfa. ²³Yeso an juanka ba kəsə bana nde, ərə ba enəsə ntə wu nfa aka nwa abətə. ²⁴Ba kasə banabo bameh na ayirə ba ejua engya. Yeso an juanka kinwate ki, kine ba enəsə ekondu yi ntə ki kə nesə Essangə su. ²⁵Erəba enesə Aven achi ofushu wu awa kem, ba yi, ntə wu nfa aka yira ne kəbətə. ²⁶Ba meh na ayirə ba, na abiyigwa, amiyindu nya anu aka faya nə ofu wu edumbaka? ²⁷Yeso, an habo ekotu ndə, ntə arə ba enesə, ba Essangə nya eda ba, enəsə su. binwatə bisəsə bika na tami bii, ba Essangə. ²⁸Bituru amech juana babu nwanke, ki haseka wura ka binwatə bi səsə nki weh. ²⁹Yeso, an ha wu ekotu wahamam wu a hazkane, obante, ba nwaneman, wu onubusu ko wu okasə, Maan, Tətan, mann, bondo, ko ejah nki, meh, ko nki ejua yim, ³⁰Wu akə fayata ninki deri npungwaha enwyum egya kem, beseh, ,obante, ba nwaneman, wu onubusu ko wu okasə, Maan, Tətan, mam, bondo, ba, engwa ejikeshi, aka fayata ofu wu edum baka. ³¹ba ekondu baka baka kyasən ba, egyukushu, ba egyukushu baka kyasən nde ekondu. ³²Banare ojijya ke eguntu Wurushelima Yeso, arə ekondu ba kəsə bana bameh na ayirə bonto bameh loh buchatə Yeso, an tongu ta ba Kəsə bana oywate nbe bahare, abebarə amech juanka bo, kinwatə ki kika gwa fa ne wu, ³³Lenə ke nde nə wurushelima, baka ha Nwan wu Nte, obo wu ba frist ba obo wu bonto enyake kem, baka nbəka ha wu okingə wu eki, ban handə wu obowu bonto ba, epra, ebii. ³⁴Baka banja wu ansha ban yuru ko wu azonko, baka bubu wun ban, wura wu, esə etatə kasa aka binke cuwa. ³⁵Yakuba ba Yohanna bondo ba zabadi ba meh jua ba Yeso, nde, nte wu shang, ki kotun nde kinwate ki kika bihigwa nə. ³⁶Amech biyingwa bo amech enyi, binə ³⁷kotunem nde, nna ha bəən, bameh jua nde ha bəsə efyarə ndeh, ki dum ba weh, obantə wu bakəbakə nko, fumo kayana fumo kambese. ³⁸Yeso, amə ha kyasendə bo ekotu yende bəən bidə leta kinwate ki binə biyingwan su, bika nwa tami ekum wu nka nwa ne nko, bereh enyuah yi baptisma wu baka na nəmehe? ³⁹Bameh ha wu ekotu kika natami, ekum yi nka nwanə nko, bika nwa gwa, nko, baptisma wu baka nanə meh baka na gwa bəən wu. ⁴⁰Eha yi edum yi kayana ba kambeseh ada yim su, ayi bonto, ba, ba na nəyi nki bo. ⁴¹Ba kəsə oywate bagwa ba gwa, miha bameh na esemah ba Yakubu ba Yohanna. ⁴²Yeso, amech tongu bo kanako an juande bi le nem bomo nbo, ba, ba katənə bo nde a bonto anka ba nwatarene afuwa ba kasa, aba bonto ba ekondu baba, bə makəkyanem anka afu wa ba kasa. ⁴³Bən ha bikə, na mihindu su. wu anə donəm ekya, ante adum oba. ⁴⁴Wu anə do nəm nde, adum ekondu anteh wu baan kem, adum oba wu bonto ba səsə. ⁴⁵Nwanewu nte aba nde afenha, azemeh ba, nde ba fenhawu su nki omaha nki ewanzu yi bonto. ⁴⁶Ba ma nde yariko bəse hazeka ne yeriko baba, kəsə banabo, ba bonto amutu. ⁴⁷nwanu wu Timayus, batimayus, nte wu ebukən wu anə nondū yanem, adum, abəbare wu ojija. Bo na gwa nə nde a Yeso, Banazared amech tongu ba eya ganng, Yeso, nwanuwu dawuda le emosu yim. ⁴⁸ba meh kerə wu, dum ocici an tongu tare, nwanuwu Dauda le emosu yim. ⁴⁹Yeso, an tem shi amech juande ba tongu taba wu bamah tongu nte ndu, ebukən, ba juande dum ba esəma yi anka etongu nə, ⁵⁰Amech loka abare yi elochu yinayi, an de bi Yeso. ⁵¹Yeso Ameh Bihigwa wu enyi enə don nde nna ha weh? nte ndu ebukən amech juande, nte wu eshang nkotu nde nfayata eleka. ⁵²Yeso, Amech juanka wu nde ndema, bucinin bubeh bwa kwarə ka we ezemeh tah gwa nbwe su, hayondu, ashi wana lekashi abatəsə wu eji a nde zəkə banə.

Chapter 11

¹Ba etuba yiba anshushwa ba Urushelima ba betafaji bokushi ba betanya ndutu wu zetun kasa Yeso am temasendə biba bana bahara ²an juanka bo nde ndə nə ngugyu wu anə ekundu yibasə ha. Etusayirandə yiban nwanwu aven arə ego katə kəm wu bazeme nwalesu sə taba nə me wu. ³Nte wu a biyigwa ne bən nya juanka nə wu nde a To'o anə kotun wu, aka ta kyasə ba wu npugwaha. ⁴Ba tusafandə nwan ndu Aven ezere katə kem, eben kasa, abəbarə wu jija bam sə ta shi wu. ⁵Bonto ba bana nə hanyondu na, bam biyingwa bo nde avən ogwaha bi sə wu enyə?. ⁶Ba juana bobo bəsə Yeso ana makə nə bo bonto haloka bo ba gutu shi. ⁷Bakese baharə bangwa ba meh ta haba Yeso nwan ndu avən, bam yi katə shi wu abo wa Ebarə yiba kasa ndu, a nwa shi: ⁸Bonto a mutu ba meh yii abo wa Ebarə yiba bomombo efu yi bitə, yi bana gwatə taba nə eja nko ⁹Bonto ba ekundu ba bakakata, ba mongu, Hossana! echin a ntə wu anə ba me ba edəkə yi toh. ¹⁰Echin a yi Egum yi enə ba nem, yi cubasə Dauda' Hossana adumbakə ka abətə ¹¹Yeso am yira nde Urushelima, am nde otuta wu Enyade, am nwankəle wura binwatə mbi bisəsə, mereme amna ha am chunwa am ngutu betanya bokushi ba bakesə oyiwatə mbe baharə. ¹²Kim yika ha echibi eba betanya, am ngwashi ezo. ¹³Am leh dana nde kitə ki ogyokyu kirə ba afufu kasa am tusa ndə nde a leh səsə oma muu kae, atusandə ha am leh shi ajeba afufu nki ada mbwe wu ogyokyu onə muu su. ¹⁴An juana biyasə nde ogyokyu ndu nde, ntəmo akə ya leh bun efə yibe su bakə bakə ba kese bana bam ngwa yi. ¹⁵Bam tusa nde Urushelima am yira nde otuta wu enyade nko am kungwa chimbi bonto ba eya ntuhu, ammeh serəsə teburu wu bonto a kyasən bilengə, bokushi ba eja yi edum yi bonto ba nə egusaya nəm abumbu wa obantə, ¹⁶Am tens waha mam eta kinwatə ki egusaya kinwatə, otuta wu enyade kəm. ¹⁷Am shankya bo, eda enyakə katə kəm enə sue, eyu obante wum obante wu enyade, wu bonto basəsə sue? bi kyansən ka wu otuta wu buyi. ¹⁸Bonto ba anka ba etarə yi Esangə bokushi ba bonto ba enyakə bameh ngwa kinwatə ki ajuana nə, ba zangə eyuhu yi ewura wu, buchətə bumko kyasə shi bo nki ekeke eme ko bonto ba eshankya yinayi; ¹⁹Meleme anna shi ha ban cibi shi ngungyu ndu nko ²⁰Buchuchu be chində nəm ba leh ogyokyu ndu omakusa. ²¹Bitrus am ngakota yende "ntəwu eshangkyā, leh ogyokyu w ena juana biyasə nə ha oma kusa ka ²²Yeso am ha bo ekotu ha nə buchichin ba Esangə. ²³Buchichin me mmakən bən, ntə wu a juanka nə ndutu ogwaha, chunwa gwa yira shi ezoru yi kuta kəm, adunde ade suna ba enəmana yina yi su a ha buchichin ba kinwatə ki a juanə nya eka dum mihindu, Essangə eka na ha wu. ²⁴Nki mii meh njwankan bən kinwatə khamam bii nondu nə hanə buchichin bi faya ki kika dum kiban. ²⁵Mbwe wu binə na nəm enondu nya, sə loka bonto ba ba nafa nə bən ebə, ndəke cuban wu enə abətə aka sə loka ngwa bən ebə yiban. ²⁶Adunde bidə sə loka bonto ebə yiba na bən su nya, cuban wu anə abətə. ²⁷Ba ekyasəndə yiba Urushelima Yeso ejicinəm otuta wu enyade kəm bonto ba anka ba etarə yi Esangə ba bonto ba enyakə ba bonto ba banzə ba ndə fawu. ²⁸Ban bihingwa wu "aba anka waha enə na nəm binwatə bingyaeh, bere anu a hanə weh anka wu ena bi'eh. ²⁹Yeso am jaunka bo, "nde meh nka ne bən Bam su'una ba egungyu yiba bam ngwana nde ki juande a kəbətə nya aka juande nki enyi kidə ha bucin bu su". ebihingwa emongi, hanə meh ekotu meh zəkə nka juanka bən eji nfayata nə anka wu nə na nəm binwatə bingyaha. ³⁰Batisima wu Yuana ana nə ha, an cisha abətə bere, a bərə ntə? hanə nə meh ekotu. ³¹Bam su'una ba egungyu yiba bam ngwana nde nki enyi kidə ha bucin bu su. ³²Adumde ki juande, a bərə bonto nya barə ba bucatə, nki wahamam arə ba eleta nde yuana a kese wu Esangə: ³³Bameh juanka Yeso nde badə leta su, minyindu ha, am juanka bo neh nwe nke makə bən anka wu nə nan cwe bu su.

Chapter 12

¹Yeso Am yare eshangkya bo ega kəm. am jua nde, " ntomaondu a tēma onum wu inabi am lo kafawu gasho am cum ofushu nki ekam tashi mogomo mu inabi am fashi bonto ba cue am na shi ejici. ²Mbwe am na am tēmasə oba omondu nde a kotaba kotaba essangə yi bitə emongi. ³Bonto mba cue bam bumbu kungwa wu abobo. ⁴Am tēmasə oba omondu bam bubu ngwa wu elulan ofu kasa bam ha wu kufukoru. ⁵Am yendə bun omundu bam wura wu. amiyindu bana na nə ba Esabu bam bumbu bomonbo bam wura bomonbo amutu. ⁶Zəkə miyindu ha ntə fumo ashike tamba wu etēmasə, a nwana wu endo. Am juande ogwa ha baka ko kyasə wu. ⁷Bonto mba cue ha juana bam juana ba egungyu yiba bam jua nde ogwaha a nwan wu fərə ba nə nde ki wura nə wu kika ya fərə ndu!. ⁸Bam kota bawu bam wura wu bam bam loka cimbi kakata wu gasho. ⁹Nki mihindu ntə ndu onum whu inabi inabi ha aka no bo mune?. Aka ba aka-a wura bo, aka taba bomobo aka ha bo onum ndu. ¹⁰Bide gingerə nəm etarə yi Essangə su? Eta yi bonto ba eloh ba loh zəka nə a yingi eyiraci nə okotu katsa. ¹¹Egya ayi bərə To'o ema naka yerəyerə eleyibasə nko. ¹²Kakata wu minyin Bonto ba Anka ba ba Yauda bam zangə eyuhu yi ekə Yeso, bo yende ega yi ejua yingyaha anayi bobo, nki ashi wa bonto bam loh katə lokashi wu. ¹³Bam tēmasa ba farisa bokushi ba ba Hiridu, nde bama rəka ko wu ba essangə yi ejua yi kuzoku wunawu. ¹⁴Bam ba ha ba juanka wu nde nte wu eshangkya bucin weh eshang cherenəm etarə yi Essangə bang, adə kyanəm edumga bonto kunko su, eshangkya jenəm etarə yi Essangə kəkana, minyindu ha ki gom ofen bərə Kaisar bəre kikadə gom su?. ¹⁵Yeso a leta ka enəmana yiba yi bə ha, am juande bi makəlen me nki enye? taba ne me bilengə nbi nde nle. ¹⁶Bam tahaba Yeso fumo, an jua bobo nde a onwezəre wu anu? ba bi enyakə bi anu? bam ha wu ekotu nde a bi Kaisar. ¹⁷Yeso am juanka bo nde kiki nə nde a ki kaisar nya, hanə ki ba Kaisar. ki Essangə hanə ki ba Essangə ekaike em ko bo bu bang. ¹⁸Ba Saduki baba juanə nde ecunwa yi atətə susu, bam ba kanako, bam na wu ebiyi nde. ¹⁹Musa Ntə wu eshangkya am nyakə ha bəsə, yende adum nde wu nwanəman a kinə, am kalokashi okana ade bwa su, nwanəman a fa ta okasə ndu nki aka bwa ha nwanəman bondo ²⁰Eja yimongi kəm, bondo aman ba binsəbusu, ba chon baharə wu ebwasa am fa okasə am ki, adə bwa nwan su. ²¹Wu yi kyarə am fa tawu, wu ndunwe am ki nwan susu, wu yi kitatə nwe miyindu. ²²Miyindu bachon baharə nbo omo wu akatəzəkasha nə nwan susu. Egyukushu yinayi, okasə ndu nwe ma ki shi. ²³Minyin ha, echunwa yi atətə aka dum okasə wu anu? nki bachon baharə nbo bagwa ha ba fa ka wu. ²⁴Yeso am jua bobo nde ada nki egyaha bi nadateh nə su, A nki bide leta efu yi shew egya su, miyindu nwe bide leta ekya yi Esangə su. ²⁵Nki adum nde ba chunwa otətə nko nya bade fan su, ba dum ka bəsə ba kəsə ba Esangə yi abətə. ²⁶Minyin ha nki Atətə wa chunwa nə, bide gingərə yi efu yi shew yi Musa su? bəsə Esangə ejua nə nde ameh Esangə yi Ibrahim ba Ishaku, bokushi ba Yakaubo. ²⁷Wu ha ada wu Esangə yi akum su a yi baba nə ba enyangə nəm enyangə. bucin bi nadate ka. ²⁸Ba ebayi nte wu eshangkya yi eya yi anka, beh sunanəm ba egungyu yiba. Bəsə a leh nə Yeso eha nbo ekotu yi cin, am biyingwa wu, yendə a eya yi anka yaha ekyachi nə yi səsə?. ²⁹Yeso am kotu ha wu yende yi ekya cinə, gwanə, bondo ba IsrailaTo'o basə Esangə, To'o erə fumo. ³⁰Ndo Esangə ba esəma fumo, ba enyangə yibe yi səsə, ba enamana yibə yi səsə, ba anka wube wu səsə. ³¹Yi kihare ndo nte wu edumfana wube bəsə enə ndo nəm ofu wube, eya yi anka yi echi bunə egyaha susu. ³²Nte ndu eshangkya ndu eya yi anka, am jua bu yende erə miyindu bucin bube, Esangə a fumo, emongi susu ajeba yingi. ³³Bama ndo yi ba esəma fumo ba enemana yi səsə ba anka wu səsə, ba ndo ntə wu edumfana bəsə bana ndo nəm afu waba, ema ci ka ewuraha yi enangə. ³⁴Bəsə Yeso aleh nə a makə ka wu ejua enəmana yi ezombu kunko, am jua bu nde "edə danan ba egum yi Esangə su" kakata ndu minyin ha omo ade bihigwa bun wu kinwatə kimo su. ³⁵Yeso am kotu mbwe wu ana wu ana shangkya nə otuta wu enyade kuko yende "Enyi bonton ba enyakə ba eya yi anka banə juana nki Kristo nwan wu Dauda? ³⁶Nki wu Dauda ndu ba ofu wuna, ba anka wu Otətə wu Engum yende, "To'o am jua ba To'o wum, dum shi kayana wum tusa mbwe wu serəsə nə ba banə ekondū yibe. ³⁷Dauda ba ofu wuna ma yukawu To'o, Minyin ha eka na muna Almasihu aka dum nə nwan wu Dauda bun?" Ebokuna ngi em mengərə ba ejua yinayi ³⁸Eshangkya yinayi Yeso yennde ta'a nə eshi ba bonto ba eshangkya ba eya yi anka, bonto ba echikəna ba ebarə yi kuta bababə cikənanəm ba ebarə yi kuta ba don nde ba tongu bihi mbo, ³⁹Ba endo eja yi edum yi cin otuta wu Enyade kunko, ba eja yi eda, ⁴⁰Ba kotamshi ka abante wa bikasə ba banyum baba ba kinə ,baka nanəm enondu yi ebwe yeng nki nde bonto bama leh, bonto bagwaha baka fayata ejikəshi yi kyakyau ⁴¹Am dumshi eji mburu wu elofa bilegə aka lenəm bəsə bonto banə lofanə, ⁴²Bonto ba nfa amutu baka lofanəm bilegə bikuta, okasə wu onyuna aki nə, wu danə kinwatə ki obonko, am lofa shi ba anini baharə mburu ndu elofa bilegə nko. ⁴³Am yutaba ba kese ba yende " Bucicin meh juanka bən kinwatə ki okasə ogwaha a lofa nə mburu wu elofa bilegə ogwaha kunko kima ciwura ka, ⁴⁴Bo ha lofa amutu wu banə bu kunko, wu ha eprasə efaya yina kunko a hakakinwatə ki anv biki ki səsə

Chapter 13

¹Ecimbiya yi Yeso otuta wu enyade kunko, kese wuna fumo an biyingwa wu am juande "ntuwu eshang, leh ata wa cin ba atuta wa cin" ²Yeso am juanka wu nde eleh ka atuta wa cin wagwaha? eta ekə tem tare emongi kasa su baka Serəsə wura wo. ³Bəsə ana dum nə eta yi zetun kasa anshuswa ba otuta wu enyade, gwa Bitrus ba Yakubu ba Yoana bokushi ba Andrews ba bihi nyam ta wu abebarə bam juande, ⁴"Juanka bəsə a nbwe waha binwate bigyaha bisa gwa nə? enyi yi eka kya nə nbwe wu binwatə bigyaha bisa gwa nə?" ⁵Yeso an juaka bo nde nota nə, ntemo ajata eyesə bən ⁶Amutu baka ba, ba edəkə yim ba juande amendu, baka larəsə bonto amutu ⁷Adunde bi gwa ekum yi egum nya, kade lo nə buchətə su egyaha eka gwa, mihindu ha egyukushu yi berə ede tusa ba tan su. ⁸Berə ba berə ba ka nana Angum ba Angum aka nana berə aka serə eja nko eja nko, Ezo ba binwatə bigyaha bisəsə, a eyare yi eyakə ⁹Mihinduha dum nə ba ezənza nki baka tandə Bən ekondu yi bonto ba Banzə baka na bən abubu atuta wa enyade kem baka tandə bumba bən bərə bonto ba Anka ba okingsə ba Angum nki edəkə yim nki bika ha ekotu kaba. ¹⁰Bucicin baka ha wura tan bonto ba səsə ejwa yi Essangə. ¹¹Bəsə baka tandə nə bən ekondu yi okingsə bam handə bən kadə dum nə ba efufotu nbwe ogwaha kəm su baka ha bən kinwatə ki bika jwana nə a enyi mam yi ba ha nə bən nbwe ndugwaha kəm a kinki bika jwana nə nki ada bən binə jwana su a otətə wu shew onə jwana nəm. ¹²Nwanəman aka ha nwanəman ba wura wu teh aka ha nwan bondo baka nana baba cuba baba maba baka fa ba wura bo. ¹³Baka dasə bən nki edəkə yim mihindu ha wahamam wu anyuhanə tusandə egyukushu nya aka faya erimshi. ¹⁴"Adunde bi leh ba faka cue wu bə wu fa wu kwenyinyi ejayi ede nyaze su", (nte wu egingərə a leta), baba nə bere wu yahudiya ba longutu ndutu kasa. ¹⁵Wu anə nduntu kasa akadə cisha a yirande obante nde a ta kinwate kimo su. ¹⁶Wu anə onumko akadə kyasəndə nki eta ebarə yi elochu su. ¹⁷Mihidu ha eyaka ayi bikasa, ba nə ba afin, ba bikasa ba nə ba bondo nbwe ndugwaha kunko. ¹⁸Nonundu ne nde ema kade gwa ogwa kunko su. ¹⁹Nbwe ndu kunko baka na eyaka yi bə, yi edə gwa leh su, yarə taba nbwe wu Essangə ena loh nə berə tusa ba nna bakə na leh bun yi su bakəkə. ²⁰Ada nki Essangə səkəsə nə Ese gyi su nya nte mo wu aka faya nə erimshi su nki ba chata nə a səkəsə ka esə ngyi. ²¹Adunde ntemo ajuanka bən nde lenə Kiristi ndu arəha lenə arəhaweh kadə hana bucin. ²²Nki ba Kiristi ba bonto ba eha Enka ba awura baka cimbiya ban na bing bi ekeke. ²³Nki miha, dum nə ba ezənza njuanka wura ka bən binwatə bigyaha ba nbwe. ²⁴Kakatawu eyakə egyaha, kugusa kikə nam su oserə okə ha kifanzə su. ²⁵Ezusu ekwa sha abətə baka shishekə binwatə bi kuta bibinə abətə. ²⁶Baka leh Nwan wu nte ebanəm kufuku kunko ba anka ba egim. ²⁷Aka temasə ba bakese banabo baka katə boku ba echata banabo akotu anye wa berə okotu wu kayana

ba kabese ekondu ba kakata tusandə egyukushu yi abətə.

²⁸Shang ta nə ba kitə ki ogyokyu ebweyi afufu wana ama yare ka entə nya ndeke ki fom nya leta nə nde ogwa ana ka anshushua. ²⁹Adunde bi leka binwatə bigya bye gwan nya leta nə nde anaka anshushua arə eben kasa. ³⁰Njuanka bən bucin berə ogwaha akə man su adunde binwatə bigya bisəsə bide gwa su nya. ³¹Abətə ba ashindo bika man ehjuan yim ekə man su. ³²Kugusa nki ba nbwe ndu ntumo wu a letenə susu ba kəsə nbo zəkə ba nwanu bade letasu ajeba Tətan ndu. ³³³⁴Nota nə dum nə ba Ezənza bin nondunəm nki bide leta kigusa nki ba nbwe du su. ³⁴Bəsə ntə wu ena ejici adunde a kazəka obante, an kazəka shi oba wunawu nde a nwakə cu obam ndu, wahamam ba cue wunawu am mu ntə wu ezənza otu yende a dum ba ezənza. ³⁵Dum nə ba ezenza nki bide leta nbwe wu ntə wu obam asaka kyasə banə su, a meleme mam, a buchu anteante mam, a ezakə etungu mam a buchubuchu mam. ³⁶Akade eri bən nya su mihi byen numbu kuyoto. ³⁷Kinwatə ki njuanka nə bən njuanka wahamam dum nə ba ezənza.

Chapter 14

¹Ame esi eharə ashishua wu passka ba eda yi eya gurasu wu a dane yisti, bonto ba anka ba, ba fristoci boku shi ba bonto be eleka ba ataura ba meh zangə eyuhu yi eko Yeso baka wura wu. ²Ba meh makena nsere an ate wu ba, ba meh juana nde, ema kadə gwa, nbwe wu ogwa kasa su, nki enyuna eka yare shi ante wu bonto. ³Yeso ame yiraba obam wu nte mondu wu ekenka akante, ngugyu wu batani, ba tongun wu Siman. Yeso adumka eya byeya okasə omondu wu, bing be chin ameh taba ntuka wu kutatə ku chin efyang ameh shishinem elakasa wu Yesu.

⁴Bomonbo, ba bana ne hayondu, ba meh na esema, ba ba esema erekhe, ba juana nde. ⁵Ah, kutatə ku gwa aku chin bang. Esa-nde biya su ba gusaya kutatə ku ngwa ba bilenghe, bilengə bi ba ga ha bonto ba eshii? ban yukuna. ⁶Yeso angwa mihindu ha ame, juana nde kazeka shine okasi ongwa, bi jikeshin wu nki anyii? ⁷Ande birə ba esima yi enakakotu bonto eshi ba eprassə efaya nya, nbwe wahanyi mamm barə gben, me ha nkaze dum gben nbwe osesi su. ⁸Okasi ogwa a na ka chwe wu chin nki a wu sə ne me nke eyi ekum yim. ⁹buchichin baka nongu gyom wu okasə ogwa bərə wu səsə, esəma ekə koki ba chwe wu okasə ongwa su. ¹⁰Yahuda fumo wu ba kəsə ba Yeso wu banne tongu nem Iskariyoti ame fye chiminde nki ejichi fa Firist wu kuta nki egusaya Yeso. ¹¹Bonto ba anka ba meh gwa yi her, ban na anghoru bang. ba meh juana kate nde bak ha Yahuda Iskarioty bilenghe. Yahuda Iskarioty ameh yare shi ezanghe eyuhu yi aka hafashi shi nə bo Yeso. ¹²kigusa ki fumo ki eyaresa paska ba eda yi eya gurasu wu adini yisti. ba ebo ebi yingi paska ba kəsə ba Yeso ba me juana bu nde nki eya paska omanyi?

¹³Yeso ameh temaseh ba kəsə bana "yirashi ne ngugyu nko bika fana ba ntumundu a chwako ko nem nburu wu mogomo. ¹⁴Nte ogwa batesə ne wu yahamam, a yira nə. bika juana bu nde, nte wu obam wu eshangkyā a jwa nde. Me zanghe nem a jah yi nka yira ne, nki eya paska, bah, ba kəsə bam." ¹⁵Nte ongwa aka makəkyā bəən otuta wu abətə bika nanyasə eja ngyi. ¹⁶Bang gutu, shi ba kəsə ba Yeso ba meh yirande ngugyu ndu nko, kinwate ki Yeso a juana ne, ki meh, dum jeba mihindu. ba kəsə nbo ba nayasə otuta ndu nki paska. ¹⁷Meleme ha, Yeso an yuboku bo ba kəsə, nbo oyuate nbe bahare. ¹⁸Nbwe wu ba dum kafa nə, ejayigi eya bye ya Yeso ameh juana nde "Buchichin me makən ben omo baan wu kine fachushi ne obo byeya bingya nko aka gusaya meh." ¹⁹Ba kəsə ba Yeso, ba meh fayata efufotu esema yiba nko, ba meh na ebiyigwa fumo ba fumo Buchichin, ada mesu-eh? ²⁰Yeso ameh, ha ba kəsə nbo ekotu nde fumo oban, oyuatə nbe bahare nbongo, wu ne fa cwhu shi ne obo bu, ntuka byeya bingya ha."

²¹Egyaha aka eka gwa jeba nki efa isheshi, ejua yi Essangə yi ba juana katə ofu wu Nwanu wu Nte Kasa eka dum jeba ebəə, nte wu aka gusaya ne me, esa nyanze chi ka ma basa de bwa wu su. ²²Nbwe ndu ba meh yanem byeya ha Yeso ameh tachunwaba gurasu an fatare shi alam kasa, ameh nwate ga'a ha bo, ame juana nde egungyuyim ereha" ²³Amech tachunwa koko ameh, takotu an haa bo ba kəsə ga ba meh nwa koko ndu. ²⁴Yeso ameh juana nde kiinəm kim katə ba achibisə nki bonto amutu" ²⁵Buchichin nkaze nwa bun mongomo mungwa su nsaka nwa tare mongomo mu fah obam wu Essangə nko ²⁶Ba ya wura byeya nbi ha, ba meh fa edəkə yi enyade Essangə, ba fawura shi ha, ba meh kota ojija, wu enwa ndutu wu zaitun. ²⁷Yesu ameh juana bobo nde ba kəsə bam, bika fayata edukun bə egwa, nki kinwate ki ba nyake kate ne nde, Baka musa nte wu elechu bichukutu, bichukutun nbi bika sesakə. ²⁸Nbwe wu ebinkyə chunwaba ka ezom nko, nya nka ya chi bəən ekondu endəə Galili. ²⁹Bituru ameh juana ba yeso nde, bangwa ba gwa zekə nya meh nka gwasu fa" ³⁰Yeso ameh juan bo nde buchichin meh makən weh buchu ndu nna eka tongue kyahare, eka ya abəə wa eleta me oguru kitate. ³¹Bitru ameh juana nde, edum nde ba wura chu meh ba weh, nke ya abəə wa elata weh su ba kəsə ba səsə ba meh juana gwa mihi ndu. ³²Yeso baba kəsə bana nbo, bameh tusa eja yi bane tongu yi getsamani. ameh juana baba kəsə bana nde, tem nə hanyi, nki nka sondu ekondu, nnundu tor wum." ³³Yesu ame tako shi bituru yakubu, ba yahaya. ame yare shi engwa efufotu, ba eruwa gbang. ³⁴Yeso ame juana bobo nde, enyage yim, ye engwa efufotu, wendeh nkəme kii. dum shi ne hanyi, edum, yi zenza. ³⁵Yesu ameh sondu ekondu nkyanam angunshi a nanem enodu nde, Essangə esa kotu nya" tahazeka nwe wu eyakə kyaan. ³⁶Yeso ameh ya ekondu ame juana nde "abba teh kinwate kihamam a ekondu yi be taloka cinwa me koko wu ekya minduha ada eleyim su ama, dum eleyibe. ³⁷Yeso ameh juana wura shi mihindu ha ameh kyasəndə kakata ameh fah nde bo, be numbun kəyoto. Yeso an juana ba Bitrus nde Siman enubun kuyoto? eka ze dum, tami edum yi ezenza yi awa, fumo sueh? ³⁸Dum ne, edum yi ezenza bika nane enondu nde, bii jata egwa yira emakeleh nko. A mihudu otete wu kotu nem nbingi aze meh kontunsu. ³⁹Yeso an kyasende bun an juana ejua yi aka juana ne eyare kasa haa. ⁴⁰Yeso anfa kyasə bun, beh foh koyoto kuba, kuyoto nku kuma ruwa ka ashiwaba gbang bade juana tami ejua emo su, ⁴¹Amech kyasə b ayi kitate be numbu chinde nəm kuyoto. Yesu ameh juana nde, npugwa bye numbu bon-nem kuyoto kuban ba edum nyange. Ema yesaka mihidu nbwe ndu anakama, ba haka nwanu wu nte abande wa bonto ba ena ebəə kem. ⁴²Chunwa ne, kiguntu ley nə, wu egusaya meh ongwa anaka anshusha. ⁴³Yeso a zemeh juana wura gwatan ejuan ngi su Yahuda fumo wu oywate nbe bahare nbo ba bonto, amutu ban tusa ba, bokushi, ba ofua ba bitə. bonto ba nka ba fristoci bokushi, ba, eleta yi ataura, bokushi ba bonto bon to ba banze bamech dum boko. ⁴⁴Nte ndu egusayaha, akate boku ka ozoku bobo, nte wu oka

gwako ne, egwako yi endo ha, ko nà wu bi tangutu efinke".⁴⁵ Ba tusabaha, ameh haa egwako yi endo, ba eyu wu nte wu Eshankya.⁴⁶ Bameh ko Yeso ban tangutu.⁴⁷ Fumo oba nko ameh ze zàka sha otu wu, firist okuta ba ofa wuna .⁴⁸ Yeso ameh juana bobo nde bi cimbiya ba afua, ba bità wendeh ntà wu buyi.⁴⁹ ki gussa kihamam, meshang kiya otuta wu Enyade nko, beze zanghe meh me su egwa mihindu haa nki efayisheshi ejuana yi Essangà.⁵⁰ Ejah eme fiya haa bonto ba, babane, ba Yeso bameh loh kazeka wu.⁵¹ Esàm yi nwanu omondu ba ebare yina yi elochu ame batàsà ta Yeso. bontonbo ha, ba meh nenga eko esem yi nwanuwugwa,⁵² nwandu gawaha ha ameh lo kazeka shi ebare yina yi elochu an loh cimbi shi kiboru.⁵³ Ba meh kota Yeso, bameh tangutu wu bàre frist wu kuta, ekondu yi bonto ba anka ba fristoci ba bonto ba enyakà ba meh bokuna kanako.⁵⁴ Bitru ameh batàsà ameh batàsà nàm Yeso, ba buchatà ameh dum shi ejida obantàte ameh busu, nem Oguchu.⁵⁵ Ba fristoci ba okingà wu ba yahudawa bameh zangà kinwatà ki, kika hanà ekotu ofu wu Yeso, kasa, ba ebee yi baka wura wu, bo demeh fayata kinwatà kimosu.⁵⁶ Amutu wu bonto wu bonto nbo, ba meh pya awura ba erukyu boku azoku waba.⁵⁷ Bomombo bameh chunwa ba awura amondu nde,⁵⁸ Yeso ana juana nde oka seràsà Otuta wu Enyade ongwa, ok loh yita wu esà etatà eka dum yi elo yi ntesu.⁵⁹ Ema dum zekhe ma miyidu haa ozoku oba ze ba fumo su.⁶⁰ Firist wu kuta okuta, ogwa, ameh na Yesu ebiyingwa "edaba ekotu yim nki binwatà bi bana juana ofu wu ba kasa su-eh?"⁶¹ Yeso, ze kah eyyamosu andum ochichi firist ameh biyingwa tarà "Aweh Almasihu nwanuwu Nte Wu Kuta Wu Abetà heh?".⁶² Yeso Ameh juana Nde Amendu saka leh nwanu wu nte edum nà obo wu kayana wu ntà wu anka ogwa ekiyasà banemah kifuku nko.⁶³ Firist wu kuta ameh saràsà ebarè yinayi yendà npugwa kika fayata buchichin onwanyì? "⁶⁴ benn ma, bi ngwa ka bàsà anà lekà nàm Essangà, Npubgwaha, bi leh ma muna? Ba suso nbo bameh ha ekotu yii, ewura Yeso.⁶⁵ Bomonbo ba meh yare jeshi ba eyuruku ko Yeso azongu, ba meh kande ko koshi, ashi wana wo ba meh bunbu ku wu ba meh juana nem nde; nama anebci" ba dogari bameh yira emabukuwu.⁶⁶ Nbwè ndugwaha bituru arà obantàte ndu nko nwanu okasà, firist wu kuta ameh ba eji Bituru a temne.⁶⁷ Mbwe ndu kassa Bituru ameh busun nem oguchu, nwanu okasà ndugwa eshawanawo eleya nde Bituru ameh juana nde weh "⁶⁸ Bituru erà boku ba Yesu banazarate" Bituru ameh ya dasà ka abàè "meh, nze leta ki ene to nem ha su. Ameh cimbiya esarà yi okingà. kunko wu ezakà en tongu shi."⁶⁹ Nwanu okasà ogwa akyasà ba bun, ameh makà nàm bonto baba, tem nà, hanyoha "Nahongwa ha fumo obanko."⁷⁰ Bituru ameh dasàka bun, bomobo bameh ban temshi, ba ejuana ba Bituru "Buchichin aweh fumo wu ba kàsà ba Yeso, awe nte wu Galili."^{71,72} Bituru an yarà shi afa chu ofu wunawu abuka, ba ebusa nde wu odà, leta Yeso, su. Ezakà eme tongu bun yi kiharà kasa Bituru, ameh ngako ba ejuana yi Yeso, ana juana nà " koko wu ezakà aka tongu, zekà kihare ha eka ya abàè wa eleta me oguru kitatà ameh gaako, mihindu an loka kiyu ki egya.

Chapter 15

¹Bucucu, Pasto wu kuta bokushhi ba bonto ba banzə, ba bonto ba Enyakə bokushi ba banze baba Yahudawa ba Səṣə, bam engwana. Bam kadə shi Yeso bam cici ta cibi wu. bam handə wu ba bilatus. ²Bilatus am bihi wu, awe Ngum wu ba Yauda? am kətu ha wu nde, "ɔjua mihindu". ³Ba Pasto ba kuta beh kingə ko wu ba binwatə amutu. ⁴Bilatus am bihi kyasə wu okə ha ekətu Su?. Lay binwatə amutu bi banə bihi ko weh katsa. ⁵Yeso ade bun Bilatus ekətu yimo su, em ha wu Ekake. ⁶Nbwe wu eda, Bilatus ehalokan bo nte fumo wu ba finke katə nə, wu ba chata nə. ⁷Ntəmondu ba tongu wu Barabas otuta ndu efinke kem, Bokushi ba bonto ba eta ofu bana wura ka bonto nbwe wu enyuna. ⁸Bonto bam ba berə Bilatus bam makə wu nde a ha bo bəṣə ana setə nə. ⁹Bilatus am bihi bo nde bi kotun nde nhaloka cimbiya bən Ngum wu ba Yahuda?. ¹⁰Nki a leta ka nde a nki esəma yi erəkə yi pasto wu kuta a ha cimbiya nə wu Yeso, ¹¹Pasto wu kuta am sofa bonto amutu, ba yu chunwa nde a halokacimbiya pen nbo Barabas. ¹²Bilatus am ha bun bo ekotu yende, "A enyi nka nanə ba Ngum wu Ba Yauda?". ¹³Bam yu chunwa, "bande nə wu!". ¹⁴Bilatus am juankam bo a ebə yi enyi a na nə? Bam ya ci eja ba eya yi anka bande nə wu. ¹⁵Bilatus akotun nde a na lasə bonto esəma am ha cimbiya bo Barabas. am warə Yeso arəkə am hande bo wu nki ebandə. ¹⁶Bi ekangərə nbi bam tahira nde wu eji okingə (Obam wu okingə kunko ndu kuta ha), bam tongu boku ba, esabu ngi bi ekangərə. ¹⁷Bam tsoru fasha Yeso ebarə yi egum, bam nyimbi boku ndarə wu engum wu a ayakə bam fa ha sha wu. ¹⁸Bam yarə etongu bihi wu nde, a we ngum wu ba Yauda. ¹⁹Bam musakə wu ba bitə, bam yuru ko wu ba azongu. bam gun anyu waba ashindo bam chufa ha wu. ²⁰Bəṣə bana bam wura nə wu ansha, bam nwandə cunwa ebarə ngi engum bam tsoru fa shawu ebarə ngina ha, bam cici cimbi wu nki ebandə wu. ²¹Nte mondu Siman wu cyrena ana yirabanə berə (anarə wu tətən wu Alexanda ba Rufus) bam fa wu anka kem a cuata kitə ki elegə kina. ²²Bi Ekagrə nbi bim taba yesu eja yi banə tongu nem golgota (ekyasən nginayi ha nde eja yi bikokro). ²³Bam ha wu bi enwa bi ba bikəsa nə ba mongomo mu ba meko am dasə shi enwa bi. ²⁴Bam bandə wu, ba sarə ega ebarə yina yi nki elata ntekə wu ki ekangərə kiha mam kika ta nə. ²⁵Anare bilegə bitatə bana bandə nə wu. ²⁶Bam nyakə ebə yinayi nde ngum wu Ba yauda. ²⁷Bu ndu bana banda bonto ba buyi baharə, fumo kayana fumə ²⁸kambese, Ba bana cinə bam juana byasə wu, ²⁹Bam shishekə afu waba nde Aha! we wu eka serəsə nə otuta wu enyade Aba elo kyasə wu esə etatə kunko. ³⁰Tam shi ofu wube ochisha kitə ki elengə egya kigya kasa. ³¹Amiyindu nwe Pasto wu kuta bana seh ja nə wu ba egungyu bokushi ba bonto ba Enyakə bam junade, atamshi ka bomonbo ade tamshi tami ofu wunawu su. ³²Haloka Kristi Engum wu Israila chisha empugwaha kitə ki elegə kingya katsa ndeke kika leh kika ha bucin. Ba bana bandə cu nə bu bam lekə wu. ³³Bilengə busoru katsa efu em gwa berə ndu osəṣə katsa, am bakə mihindu tusa bilengə bichon binye. ³⁴Bilengə bi chon binye katsa ha Yeso gya cimbina ba eya Eloi, Eloi, lama sa batani?, ekyansən engi ha nde Essangə em, Essangə em, muna o haloka nə me? ³⁵Bomonbo ba bana tem nə anshushua bam gwa Essangə yina yi ejua, bam jua nde, lay a tongu nə Iliya. ³⁶Ntemondu am tuwarə nde, am fa makatəmo mu edang soso nko am fa wu kitə ki afasə kem am ha wu nde a nwa, ntə ndu am jua nde, kile tan səsə Iliya aka shuwa aka ta cisha wu?. ³⁷Yeso am gya ba eya yi anka am ki shi. ³⁸Ebarə yi ezerə cu eben yi otuta wu Enyade nko ha am sarə shi kəm kyaharə yarə abətə sha a shindo. ³⁹Bəṣə ntə wu anka ogwa ana tem nə am ley Yeso bəṣə anə ki nəm am jua nde bucin ogwaha a nwan wu Essangə. ⁴⁰Bikasə bomombo babbana gingerə ley nə ejida ante oba kunko anarə Maryamu Magadaliya, ba Maryamu (Man wu Yakubu wu leh, ba Yusufu) Bokushi ba Solomi. ⁴¹Nbwe wu ana nə Galili a abonbo bana na ha nə wu byeya. bokushi ba Bikasə bomobo amutu ba na cimbiya nə wurishelima babu. ⁴²Meleme bam yirashi esa boku nyansə binwatə nki eyika gyi ha a akyugusa ki Asabati. ⁴³Yusufu a ntə wu ngugyu wu Arimatiya am ba hayondu. A ntə wu banə ko kyasə nəm bonto ba banzə kunko wu ana zəzan nə Engum yi Esangə. am yira fandə Bilatus am nondu nki ekum yi Yeso. ⁴⁴Ekake em ko bilatus nde Yeso, aki ka, am tongu nte wu anka wu bi ekangərə am biyi wu səsə Yeso a kika?. ⁴⁵Bəṣə ana gwa ta nə yi ozoku wu ntə wu bikagrə ongwa nko nde Yeso a kika, am ha Yesufu mbigi wu Yeso. ⁴⁶Yusuf am gusa taba ebarə yi pung, am takaciya Yeso kitə ki elegə kasa, am taba ebarə ngi pung am lochu nbigi ndu Yeso ba bi. am ta nde ezom yi cin yi ana na nyasə kata nə. am taba eta am tachu shi ezom ngi. ⁴⁷Maryamu magadaliya ba maryamu man wu Yusufu bam lay ejayi bana yi nə Yeso.

Chapter 16

¹Kakata ndu a Asabati ha Maryamu Magadliya, Maryamu man wu Yakubo bokushi ba Solomi Bam gusa taba nkakə wu esə wu efyang yi cin nki esə nbingi wu Yeso nki eyi wu. ²Buchuchu wu eyarə yi esə echon nbe eharə, bam nde ezom ngi katsa nbwe wu kigutsa kinə cimbiya nəm ha. ³Beh makənanəm nsere ante wuba kəm be juana nde anu aka tazəka eta anu aka tazəka nə eta yi ba tacu nə ezom ngi bi? ⁴Bo ba gekə nə ashi ba lezəkə ba tazəka lasə ka eta ngi enə ezom ngi ba tachu ezom ngi ha, nki a yi kuta. ⁵Bo ba yirandə nə ezom ngi kem ba lezəkə esem yi onumbusu ba ebarə yi pung a dum ka kayana, ayire am ko bo. ⁶Am jua bobo de lonə buchatə su, bi zangə Yeso wu Nazare wu bana bandə nə? a cuunwa ka ada hanyisu nwakə nə eja yi bana numbusu nə wu. ⁷Cunwa bi nde bi juanka ba kese banabo ba Bituru, nde a cika ekundu yiba endə Galili. A hanyo bika lenə wu bəsə ana juanka nə bən ha. ⁸Bam cimbiya ezom ngi ba etuwarə , ba enyingə yi nbingi ba ayire, badə makəna bun eserə su nki buchatə buma koka bo. ⁹Buchuchu wu eyarə yi esə echon nbe eharə am yarə emakəkya ofuwunawu ba Maryamu Magadaliya wu ana tamshi atətə wa bə achon nbe aharə nbingi wunawu kəm. ¹⁰Am gutu ejuanka ba bana nə bu, nbwe wu bana nə obam wu eki kəm bana gyanə ha. ¹¹Bam gwa nde a cunwa ka nde oma leh ka wu, bade ha bucin su. ¹²Kakatawu binwatə bigyaha bisəsə am makəkya ofuwunawu ekyansən emongi nko kəm ba bonto bomonbo baharə bəsə bana jicinə ojija katsa. ¹³Bam gutu bam juanka esabu yi ba kese bananbo ba miyindu nwe bade ha bucin su. ¹⁴Kakatawu nbwe omondu, Yeso am makəkya ofu wunawu baba kese banabo oywatə nbe fumo, am kerə bo nki eprasə eha bucin ba esəma yi anka, ba ngwa ka ba bonto baba leh nə wu kakatawu ecunwa yinayi. ¹⁵Am ha bo eya yi anka, yiranə berə kunko hanə enka yi ejua yi Esangə ba Bonto ba səsə, ¹⁶Wahamam wu a ha nə bucin, ba na wu Baptisma aka faya erimshi. wu ade ha bucin su nya aka ki. ¹⁷Binwatə bi ayire bigyaha bika dum boku ba bomnto baba hane bucin ba edəkəyim, baka tamshi atətə wa bə baka juana ejua ba anəm wa fa. ¹⁸Baka ko eyo ba abo, ba nwa zəkə buuga bu efuka bukə gwa bo elulan su, baka katə sha abo waba afu wa bonto ba ebankə katsa baka takandə. ¹⁹Kakatawu to'o amakəna wura nə nsere bobo bam tangutuwu eji aka dum nə obo wu kayana wu Esangə. ²⁰Ba kese bana bam yira eja kəm baka ha nə enka yi ejua yi To'o, To'o am na cwe bobo am fayisheshi ejua yina yi eyuhu binghi ekeke ba bobo/